

Główny Sztab Policji

DZIAŁALNOŚĆ GŁÓWNEGO SZTABU POLICJI KOMENDY GŁÓWNEJ POLICJI W 2013 R. ORAZ PERSPEKTYWY NA ROK 2014

insp. Krzysztof Lis

**DYREKTOR
GŁÓWNEGO SZTABU POLICJI
KOMENDY GŁÓWNEJ POLICJI**

Główny Sztab Policji Komendy Głównej Policji (GSP KGP) jest komórką organizacyjną umiejscowioną w służbie prewencyjnej, realizującą zadania na poziomie strategicznym przy współdziałaniu z innymi podmiotami administracji publicznej i wojskowej, organizacjami pozarządowymi i instytucjami oraz biurami Komendy Głównej Policji i innymi jednostkami organizacyjnymi Policji w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa państwa.

Stan etatowy Głównego Sztabu Policji KGP obejmuje łącznie 129 stanowisk. Struktura zatrudnienia opiera się na 102 stanowiskach policyjnych i 27 cywilnych.

stotą działań GSP KGP jest wykonywanie zadań związanych z zarządzaniem bieżącymi informacjami o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz podejmowanie działań w razie wystąpienia poważnych zagrożeń bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Do zadań należą w szczególności:

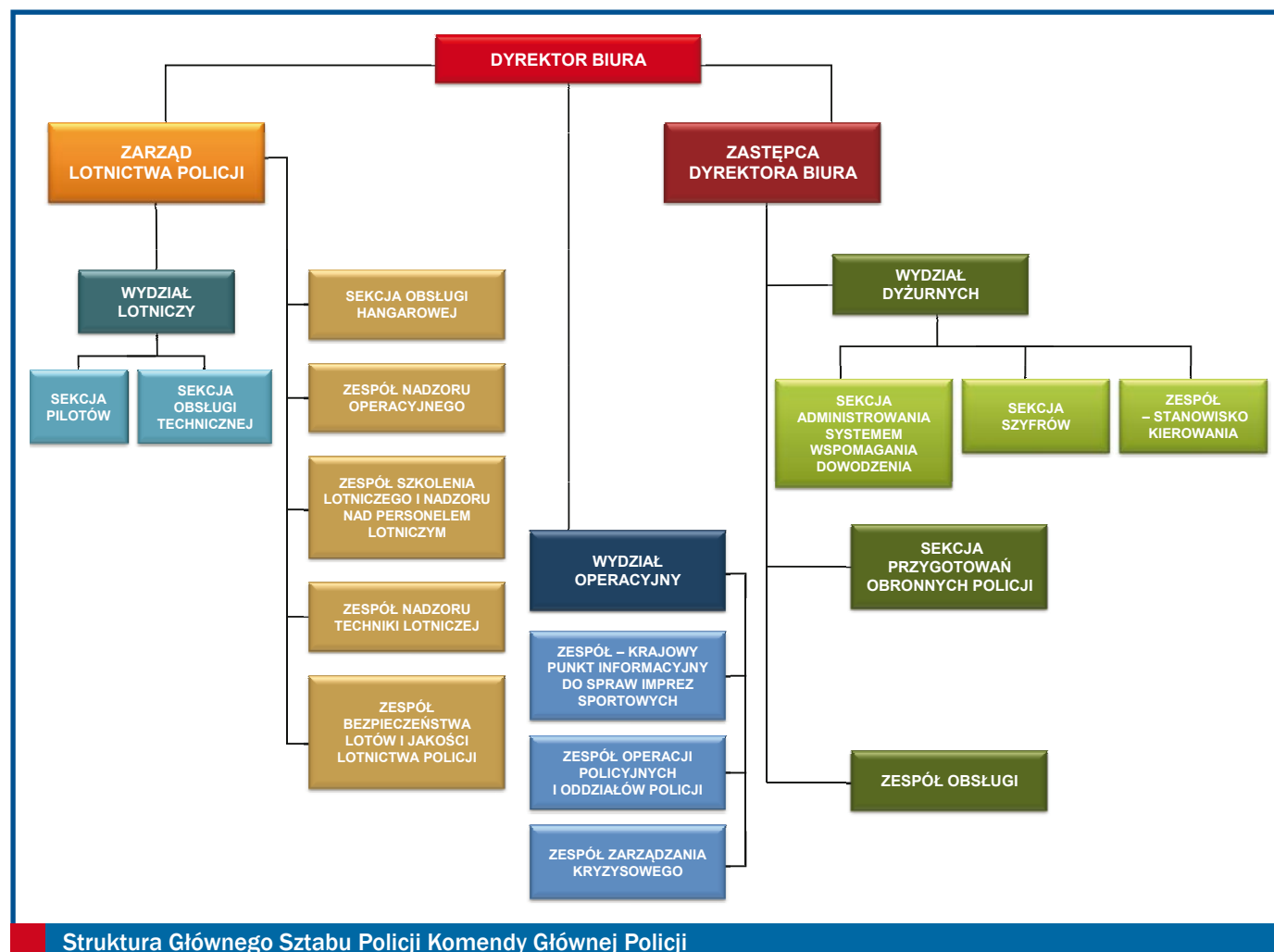
– gromadzenie i przetwarzanie informacji o bieżących zdarzeniach i zagrożeniach na terenie kraju;

- podejmowanie działań służących zapobieganiu i eliminowaniu poważnych zagrożeń bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie kraju;
- zarządzanie i koordynowanie działaniami Policji o zasięgu ogólnokrajowym, w tym organizowanych w ramach Systemu Powiadamiania Ratunkowego;
- zarządzanie statkami powietrznymi Lotnictwa Policji;
- opracowywanie procedur i planów reagowania w sytu-

- acjach kryzysowych oraz dotyczących ratownictwa i ochrony ludności;
- inicjowanie, planowanie i nadzorowanie przygotowań obronnych w jednostkach organizacyjnych Policji na czas zagrożenia bezpieczeństwa państwa oraz wojny;
- opracowywanie nowych metod i form działania oraz standaryzowanie funkcjonowania: służby Lotnictwo Policji, oddziałów i samodzielnych pododdziałów prewencji Policji, komórek właściwych w sprawach sztabowych i dyżurnych w jednostkach organizacyjnych Policji;
- zapewnienie funkcjonowania: Stanowiska Kierownika Komendanta Głównego Policji, Centrum Operacyjnego Komendanta Głównego Policji, Centrum Zarządzania Kryzysowego Komendanta Głównego Policji, Stacji Szyfrów KGP oraz w czasie zagrożenia bezpieczeństwa państwa i wojny – Zespołu Kierowania Militaryzacją Policji;
- organizowanie pozaoperacyjnej międzynarodowej współpracy Policji w zakresie bezpieczeństwa imprez masowych oraz bezpieczeństwa i porządku publicznego, w tym wykonywanie zadań punktów kontaktowych, o których mowa w art. 145j ustawy¹, a także punktów kontaktowych oraz informacyjnych wynikających z odrębnych przepisów i postanowień funkcjonujących w związku z krajową i międzynarodową współpracą Policji w celu ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego, wykrywania i ścigania sprawców przestępstw oraz zapobiegania przestępczości i jej zwalczania.

Do najważniejszych przedsięwzięć GSP KGP zrealizowanych w toku codziennej służby w roku 2013 należą:

- 4684 operacje lotnicze przeprowadzone nad lądem, akwenami wodnymi i w obszarach górskich w czasie 1968 godzin, związanych w szczególności z zabezpieczeniem imprez masowych, poszukiwaniem osób i mienia, wsparciem pododdziałów antyterrorystycznych Policji oraz innych służb Ministerstwa Spraw Wewnętrznych;
- wykonywanie w okresie od 29 czerwca do 6 listopada zadań związanych z ratownictwem górskim na rzecz TOPR, w ramach których przeprowadzono 85 lotniczych akcji ratowniczych (ewakuacja 78 osób i 3 przypadki transportu zwłok);
- aktywny udział przedstawicieli GSP KGP w pracach elitarnego Think Tanku – Paneuropejskiej Grupy Ekspertów do spraw Bezpieczeństwa Meczów Piłki Nożnej (Pan European Group of Football Safety and Security Experts);
- aktywny udział reprezentantów GSP KGP w pracach Grupy Roboczej do spraw Egzekwowania Prawa Rady Unii Europejskiej (LEWP);
- kontynuowanie wykonywania zadań przez Spotters Team Polska (21 policjantów pracujących na co dzień w jednostkach Policji i zajmujących się współpracą z kibicami); w ramach współpracy międzynarodowej przedstawiciele GSP KGP uczestniczyli w zabezpieczeniu 10 meczów reprezentacji w Polsce, Czarnogórze, Wielkiej Brytanii i San Marino, współdziałając z lokalną policją i wspierając proces komunikacji z polskimi kibicami;

Struktura Głównego Sztabu Policji Komendy Głównej Policji

STRUKTURA I ZADANIA GSP KGP

- przygotowanie pierwszej międzynarodowej operacji polskiej i litewskiej Policji w ramach zabezpieczenia meczu eliminacyjnego Ligi Europy pomiędzy drużynami Žalgiris Kowno – Lech Poznań na terenie Wilna z udziałem 31 policjantów Oddziału Prewencji Policji w Białymstoku i 6 policjantów Komendy Wojewódzkiej Policji w Poznaniu;
  - opracowanie Planu Zarządzania Kryzysowego, który w dniu 28 sierpnia 2013 r. został pozytywnie oceniony przez Zespół Zarządzania Kryzysowego Komendanta Głównego Policji, 12 września 2013 r. uzgodniony i zaakceptowany przez Dyrektora Rządowego Centrum Bezpieczeństwa, a 30 października 2013 r. zatwierdzony przez Komendanta Głównego Policji;
  - kontynuowanie wykonywania zadań związanych z rozwijaniem Systemu Wspomagania Dowodzenia Policji oraz usprawnianiem funkcjonalności systemu na podstawie uwag i wniosków zgłaszanych przez jednostki organizacyjne Policji w ramach bieżącej współpracy;
  - zaangażowanie przedstawicieli GSP KGP w prace prowadzone przez Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji dotyczące wdrażania Systemu Powiadamiania Ratunkowego na terenie kraju i związana z tym współpraca z jednostkami organizacyjnymi Policji i centrami powiadamiania ratunkowego;
  - aktywność legislacyjna GSP KGP związana z kontynuacją nowelizacji aktów wewnętrznego kierowania Komendanta Głównego Policji, w szczególności w obszarze przygotowań obronnych Policji;
  - prowadzenie procesu weryfikacji i uzgadniania planów działania kierowników jednostek KWP/KSP i szkół policyjnych na czas zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny;
  - uruchomienie limitów środków finansowych w ramach Programu Pozamilitarnych Przygotowań Obronnych działu administracji rządowej: sprawy wewnętrzne na lata 2013–2022 na realizację zadań obronnych Policji;
  - przeprowadzenie przedsięwzięć o charakterze szkoleniowym w obszarze przygotowań obronnych Policji dla wykonawców zadań obronnych oraz kadry kierowniczej nadzorującej ich realizację;
  - realizacja zajęć podczas kursów specjalistycznych (DZO) dla policjantów i pracowników Policji wykonujących zadania obronne w jednostkach organizacyjnych Policji szczebla KPP/KMP/KRP przewidzianych do militaryzacji.
- Do przedsięwzięć GSP KGP planowanych w 2014 r. należą:
- wdrażanie obowiązku identyfikacji kibiców na wszystkich stadionach piłkarskich, na których rozgrywane są mecze piłki nożnej i odbywają się imprezy masowe, oraz monitorowanie realizacji zadań z tym związanych;
  - popularyzowanie działalności zespołów interdyscyplinarnych i dążenie do prowadzenia dialogu również na poziomie powiatowym i gminnym;
  - upowszechnianie narzędzia listy kontrolnej ułatwiającej realizację procesu przygotowania i zabezpieczania meczów piłkarskich;
  - prowadzenie prac związanych z ochroną infrastruktury krytycznej i opracowywanie jej planów;
  - doskonalenie Systemu Wspomagania Dowodzenia Policji oraz współuczestnictwo w rozwijaniu jego funkcjonalności;
  - wdrażanie na gruncie policyjnym zasad i rozwiązań organizacyjnych dotyczących krajowego Systemu Powiadamiania Ratunkowego;
  - pilotażowe uruchomienie systemu szkolenia rezerw osobowych posiadających nadane przez właściwą terytorialnie

- WKU przydziały organizacyjno-mobilizacyjne do służby w jednostkach organizacyjnych Policji przewidzianych do militaryzacji (w ramach limitów środków finansowych określonych w Programie Pozamilitarnych Przygotowań Obronnych działu administracji rządowej: sprawy wewnętrzne na lata 2013–2022);
- kontynuacja nowelizacji aktów wewnętrznego kierowania Komendanta Głównego Policji oraz opracowanie założeń i koncepcji do przeprowadzenia ogólnopolskiego ćwiczenia obronnego w roku 2015;
- kontynuacja działalności edukacyjnej związanej z organizacją szkoleń, narad, konferencji dotyczących przygotowań obronnych Policji oraz prowadzenie zajęć podczas 4 edycji kursów specjalistycznych (DZO) dla policjantów i pracowników Policji realizujących zadania obronne w jednostkach organizacyjnych Policji szczebla KPP/KMP/KRP przewidzianych do militaryzacji.

W ramach posiadanej właściwości merytorycznej GSP KGP realizuje funkcje Komendy Głównej Policji w obszarze wykonawczym, regulacyjnym, standaryzującym, koordynującym, wspierającym i doradczo-konsultacyjnym oraz nadzorczo-kontrolnym w odniesieniu do jednostek organizacyjnych Policji szczebla KWP/KSP, WSPol i szkół policyjnych.

¹ Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687, z późn. zm.).

Summary

Operation of the main staff of the Police of the National Police Headquarters in 2013

In frames of essential competences the Main Staff of Police realizes functions of the National Police Headquarters in the executive, regulative, standardizing, coordinating, supporting, advisory-consultative and supervisory area, with reference to organizational units of the Police like provincial police headquarters/Metropolitan, Police Academy in Szczytno and police schools.

The execution of tasks connected with management of current information about the state of security and public order and taking actions in case of serious threats for security and public order, are the essence of operations of the Main Staff of the Police.

The main tasks include:

- gathering and processing of information about current events and threats on the territory of the state;
- taking actions aiming at prevention and elimination of serious threats of security and public order on the territory of the country;
- management and coordination of police nationwide actions, also organized as part of the Emergency Call Centre;
- management of aircrafts of the Police Aviation;
- development of procedures and plans of reaction in crises situations, as well as concerning rescue and protection of population;
- initiating, planning and supervising the defensive preparations in organizational units of the Police, in times of threat of the state security and war;
- development of new methods and forms of action and standardization of functioning of: the Police Aviation service, prevention units and independent sub-units of the Police, staff units and duty officers in organizational units of Police;
- providing operation of: Control Room of the Commandant-in-Chief of the Police, Operational Centre of the Commandant-in-Chief of the Police, Crisis Management Centre of the Commandant-in-Chief of the Police, Code Station of the National Police Headquarters, and in case of threat to the state security and war - the Team for Managing the Militarization of Police;
- organization of nonoperational international cooperation of the Police in the field of security of mass events and security and public order, including the execution of tasks of contact points, as stated in the art. no 145 of the Act on Police, as well as contact points and information points, deriving from separate regulations functioning in connection with national and international cooperation of the Police to protect security and public order, detect and prosecute the perpetrators of crimes and prevent and combat crime.

Thumaczenie: Renata Cedro, MCSSP CSP

Lotnictwo Policji

Zadaniem Lotnictwa Policji jest niesienie pomocy. Zapewnia ono wsparcie operacji policyjnych oraz wspomaga inne służby. W 2013 r. wykonało wiele ważnych i zarazem trudnych zadań, których realizacja była możliwa tylko dzięki ogromnemu zaangażowaniu oraz ciężkiej pracy całego personelu.

Formację tworzy 77 osób, które pełnią służbę w powietrzu. Ta nieliczna grupa, stanowiąc integralną część Policji, ma istotne znaczenie – w wielu przypadkach zapewnione przez nią wsparcie przyczynia się do znacznego przyspieszenia i ułatwienia przeprowadzanych akcji policyjnych, a także zmniejszenia ich kosztów.

Lotnictwo Policji eksploatuje 6 różnych typów śmigłowców, a cała flota obejmuje 16 statków powietrznych. Jego działania prowadzone są na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji¹ oraz ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. Prawo lotnicze². Policyjne zadania lotnicze są wykonywane w oparciu o zarządzenie nr 1158 Komendanta Głównego Policji z dnia 17 października 2005 r. w sprawie powołania oraz określenia organizacji, zakresu działania i właściwości terytorialnej służby Lotnictwo Policji³, zarządzenie nr 1216 Komendanta Głównego Policji z dnia 2 listopada 2005 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań przez służbę Lotnictwo Policji⁴ oraz zarządzenie nr 623 Komendanta Głównego Policji z dnia 26 czerwca 2006 r. zmieniające zarządzenie w sprawie metod i form wykonywania zadań przez służbę Lotnictwo Policji⁵.

W ubiegłym roku policyjni lotnicy pełnili dyżury przez 365 dni, 24 godziny na dobę. Piloci śmigłowców Lotnictwa Policji spędziły w powietrzu blisko 2000 godzin. Był to kolejny bezpieczny rok pracy zakończony bez poważniejszych zdarzeń lotniczych. Załogi lotnicze i sprzęt były przygotowane do wykonywania zadań o każdej porze doby, w trudnych warunkach atmosferycznych, na całym terytorium kraju, nad lądem i wodą, w górach i nad morzem. Z pokładów policyjnych śmigłowców odnaleziono wiele zaginionych osób i pojazdów oraz zlokalizowano niebezpieczne zdarzenia i zagrożenia dla ludności. Wspierające akcje lotnicze zapewniły zabezpieczenie obserwacyjne i rozpoznawcze prowadzonych działań policyjnych. Dzięki dużemu nakładowi pracy pomyślnie przeprowadzono wszystkie zadania ratownicze i ewakuacyjne. Większość godzin spędzonych w powietrzu została przeznaczona na wykonywanie tych właśnie operacji. Były to najczęściej loty w celu wsparcia jednostek ruchu drogowego, wydziałów przestępstw kryminalnych, jednostek zwalczających przestępczość samochodową, komisariatów wodnych, pododdziałów antyterrorystycznych, Centralnego Biura Śledczego, służb i innych organów współpracujących. Działania Lotnictwa bezpośrednio

zdj. archiwum CSP

wpływały na bezpieczeństwo społeczeństwa i zachowanie porządku publicznego. Zaangażowanie mechaników tej służby pozwoliło na zapewnienie odpowiedniego stanu technicznego śmigłowców.

Lotnictwo Policji uczestniczyło również w prezentacjach oraz pokazach technik i możliwości współdziałania. Były to Międzynarodowe Pokazy Lotnicze AIR SHOW w Radomiu, Mazury AirShow, ćwiczenia „Pogranicze 2013” oraz obchody Święta Policji i Dni Morza. Ważnym elementem utrzymania optymalnej zdolności do wykonywania zadań była realizacja działalności szkoleniowej. Piloci policyjni przeprowadzili szkolenia nocne z zakresu technik ratunkowych i ewakuacyjnych, lotów z użyciem gogli noktowizyjnych oraz systemów obserwacji lotniczej. Załogi uczestniczyły w kompleksowych szkoleniach z zakresu lotów nad morzem, podczas których uczono i doskonalono techniki desantowania funkcjonariuszy na jednostki pływające, lądowania na statkach oraz platformach wiertniczych.

Poniżej przedstawiono wybrane zadania, które Lotnictwo Policji wykonało w 2013 r. z pasją i zaangażowaniem. Pomimo przestarzałej floty śmigłowcowej piloci bardzo dobrze wywiązali się ze swoich obowiązków, zachowując wysoki poziom bezpieczeństwa.

LOTNICTWO POLICJI

UCZESTNICTWO W „AIR SHOW” W RADOMIU

Na zaproszenie Dowódcy Sił Powietrznych RP generała broni pilota Wojska Polskiego Lecha Majewskiego w dniach 24–25.08.2013 r. Lotnictwo Policji pierwszy raz brało udział w XIII edycji Międzynarodowych Pokazów Lotniczych AIR SHOW w Radomiu. W pokazie zaprezentowano śmigłowiec Mi-8 z Wydziału Lotniczego Zarządu Lotnictwa Policji KGP oraz śmigłowiec Mi-2 z KWP w Łodzi, a funkcjonariusze Biura Operacji Antyterrorystycznych KGP pokazali swoje umiejętności. Udział w pokazach miał na celu zaprezentowanie poziomu wyszkolenia załóg Lotnictwa Policji i funkcjonariuszy

Pokazy podczas „AIR SHOW” w Radomiu

BOA KGP oraz możliwości, jakimi dysponuje Policja podczas prowadzenia działań operacyjnych z udziałem śmigłowca. Osoby zgromadzone na radomskim lotnisku mogły się przekonać, jak wielu umiejętności oraz jak wysokiej sprawności fizycznej wymaga służba w Policji, a w szczególności służba w jednostkach zatrzymujących najgroźniejszych przestępców.

SŁUŻBA W TATRACH

Ponad 4 miesiące (od 29 czerwca do 6 listopada) policyjni lotnicy z dużym zaangażowaniem pełnili służbę na pokładzie śmigłowca W-3 Sokół. Praca polegała na zapewnieniu dyżurów lotniczych na rzecz Tatrzańskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego i udzielaniu skutecznej pomocy turystom, którzy ulegli wypadkom. Śmigłowiec stacjonujący w Tatrach oprócz działań ratowniczych wykonywał jednocześnie zadania policyjne, a ekipa wyznaczonych policyjnych mechaników prowadziła na miejscu bieżącą obsługę oraz wymianę podzespołów. Śmigłowiec i jego załoga stacjonowały w Zakopanem, jednak swoimi działaniami ratowniczymi obejmowały obszar całych Tatr. Podczas pełnienia dyżuru piloci wykonali 355 lotów, spędzając w powietrzu prawie 104 godziny. Policjanci wspólnie z ratownikami TOPR-u uczestniczyli w 85 akcjach ratowniczych, w których udzielono szybkiej pomocy 78 poszkodowanym osobom. W wyniku prowadzonych akcji poszukiwawczych odnaleziono także 3 ciała osób zaginionych. W trakcie służby w Zakopanem piloci odbyli przeszkolenie specjalistyczne w zakresie współdziałania z ratownikami TOPR-u. Naczelnik TOPR-u wyraził bardzo pozytywną opinię o współpracy i złożył Komendantowi Głównemu Policji podziękowania za

Trening pod Rysami z udziałem ratowników TOPR-u

użyczenie przez Policję śmigłowca W-3 Sokół wraz z załogą lotniczo-techniczną.

Poniżej przedstawiono przykłady akcji ratowniczych z udziałem policyjnego śmigłowca z ratownikami TOPR-u na pokładzie. W dniu 6 lipca do dyżurnego na Hali Gąsienicowej dotarła informacja o porażeniu piorunem dwóch osób: kobiety i mężczyzny. Oboje stracili przytomność, dodatkowo u mężczyzny nastąpiło zatrzymanie akcji serca. Po udzieleniu pierwszej pomocy poszkodowanych przetransportowano śmigłowcem do szpitala. Akcja była prowadzona w trudnych warunkach, we mgle i w deszczu. 8 lipca uratowano mieszkańca Krakowa, który latając na paralołtni nad Mszaną Dolną, wpadł na przewody wysokiego napięcia. Miał poparzone 70% powierzchni ciała. Poszkodowanego przetransportowano śmigłowcem do szpitala. Pod koniec lipca uratowano grotolaza, który spadł z wysokości kilku metrów w jaskini pod tzw. Piętrową Studnią, doznał urazu kręgosłupa i stracił przytomność. Akcja ratunkowa była bardzo skomplikowana. Śmigłowiec wykonał łącznie 18 lotów transportowych, przewożąc 34 ratowników TOPR-u ze specjalistycznym sprzętem. Po wyciągnięciu grotolaza z jaskini przetransportowano go śmigłowcem do szpitala.

UDZIAŁ W ZABEZPIECZENIU SZCZYTU KLIMATYCZNEGO 2013

Nad bezpieczeństwem uczestników szczytu klimatycznego czuwali nie tylko funkcjonariusze prewencji, sztabu Policji czy też ruchu drogowego, ale także policyjni lotnicy wspólnie z wojskowymi pilotami. Patrole lotnicze były ważnym elementem operacji zabezpieczenia konferencji. Loty realizowano śmigłowcami

Mi-8, W-3 i Bell-206, używając specjalistycznego systemu obserwacji lotniczej w dzień i w nocy. Patrole lotnicze miały na celu zapewnienie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa w przestrzeni powietrznej w rejonie Warszawy oraz strefy o ograniczonym ruchu lotniczym o promieniu 30 km. Działania Lotnictwa polegały również na prowadzeniu obserwacji z powietrza podczas wsparcia działań służb zabezpieczających. Obserwacja z użyciem systemów elektronicznych i przekazem obrazu do stanowisk kierowania przyczyniła się do identyfikacji różnego rodzaju zdarzeń i zagrożeń. Loty patrolowe monitorujące natężenie i utrudnienia w ruchu drogowym pozwoliły sprawnie skoordynować działania policyjne. Plan udziału uwzględniał również wykorzystanie śmigłowca Lotnictwa Policji jako środka transportu dla funkcjonariuszy Biura Operacji Antyterrorystycznych KGP. Jeden śmigłowiec przygotowany do akcji antyterrorystycznej przebywał w stałej gotowości do lotu w trybie alarmowym. Ponadto Lotnictwo Policji zabezpieczało operację, pełniąc dyżury w Centrum Operacji Powietrznych.

Akcja ratownicza w elektrowni „Kozienice”

OPERACJA W ELEKTROWNI „KOZIENICE”

Wymagającą najwyższych umiejętności akcję wysokościową przy bardzo silnym wietrze wykonała załoga śmigłowca W-3 Sokół po katastrofie w elektrowni „Kozienice” 4 grudnia 2013 r. Zadanie desantowe, trwające ponad półtorej godziny, było wyjątkowo trudne. Specjalna jednostka ratownictwa wysokościowego Państwowej Straży Pożarnej JRG-7 z Warszawy dotarła policyjnym śmigłowcem na szczyt komina elektrowni. Organizacja lotu trwała pół godziny, a decyzja o podjęciu akcji zapadła na chwilę przed startem. Jak ustalono, desant linowy na komin był jedynym bezpiecznym sposobem dostępu do środka komina i przeprowadzenia oględzin, które miały pozwolić na stwierdzenie, czy można wydobyć ciała ofiar. Duży problem, zarówno dla policyjnego pilota, jak i dla ekipy ratowniczej stanowiły zwisające stalowe pręty, które zagrażały życiu ratowników. Dopóki nie zostały usunięte, ratownicy nie mogli wydobyć ciał z gruzowiska. Trzy brygady ratownictwa wysokościowego schodziły w dół komina, sporządzając jednocześnie dokumentację filmową i fotograficzną na potrzeby prokuratury i ewentualnego zabezpieczenia miejsca wypadku. Ratownicy z Państwowej Straży Pożarnej przy użyciu kamer i specjalnej uprząży filmowali zniszczenia wewnątrz obiektu, a następnie, opuszczając się coraz niżej, dokonywali zabezpieczenia i usuwania ruchomych, uszkodzonych elementów.

UDZIAŁ W OBCHODACH ŚWIĘTA POLICJI

24 lipca w Gdyni z okazji Święta Policji zorganizowano pokaz działań antyterrorystycznych i ratowniczych związanych z porwaniem jednostki pływającej. Porwanym statkiem był

„Zodiak”, należący do Urzędu Morskiego w Gdyni. W ramach ćwiczeń piloci Lotnictwa Policji wykonali nalot w czasie 10 godzin i 50 minut na śmigłowcu Mi-8.

W przedziale transportowym, oprócz zespołu AT, znajdował się technik obsługujący zjazd na linie, a także policjant mający zapewnić wsparcie ogniowe. W pokazach uczestniczyła Jednostka Wojskowa FORMOZA, której zadaniem było zabezpieczenie miejsca akcji i zapewnienie wsparcia ogniowego.

UDZIAŁ W OBCHODACH DNI MORZA

28 czerwca mieszkańcy Gdyni byli świadkami pokazu współdziałania służb odpowiedzialnych za zwalczanie sytuacji kryzysowych na morzu. Lotnictwo Policji wraz z Marynarcią Wojenną, jednostką GROM, Formozą, Strażą Graniczną, Urzędem Morskim w Gdyni, Morską Służbą Poszukiwania i Ratownictwa oraz Służbą Celną zaprezentowały pokaz wspólnych działań. Załogi wykonały 4 godziny lotów śmigłowcem Mi-8, doskonaląc umiejętności desantowania, ratownictwa i ewakuacji nad akwenem morskim. Pokaz działań antyterrorystycznych i ratowniczych zorganizowano z udziałem promu „Stena Spirit”. Widzowie mogli na żywo obserwować, w jaki

Pokaz z udziałem promu „Stena Spirit”

LOTNICTWO POLICJI

sposób prowadzi się akcję ratowniczą na morzu. Scenariusz przewidywał opanowanie promu przez terrorystów. Sytuację komplikowało założenie, że część pasażerów została ranna, a niektórzy znaleźli się za burtą. Do tego na promie wybuchł pożar. Pierwszym etapem było rozpoznanie lotnicze oraz desant antyterrorystów ze śmigłowca na otwarty pokład statku. Drugi etap obejmował działania ratownicze, w których uczestniczyła reprezentacja sił i środków wielu instytucji.

UDZIAŁ W ĆWICZENIACH „AQUA 2013”

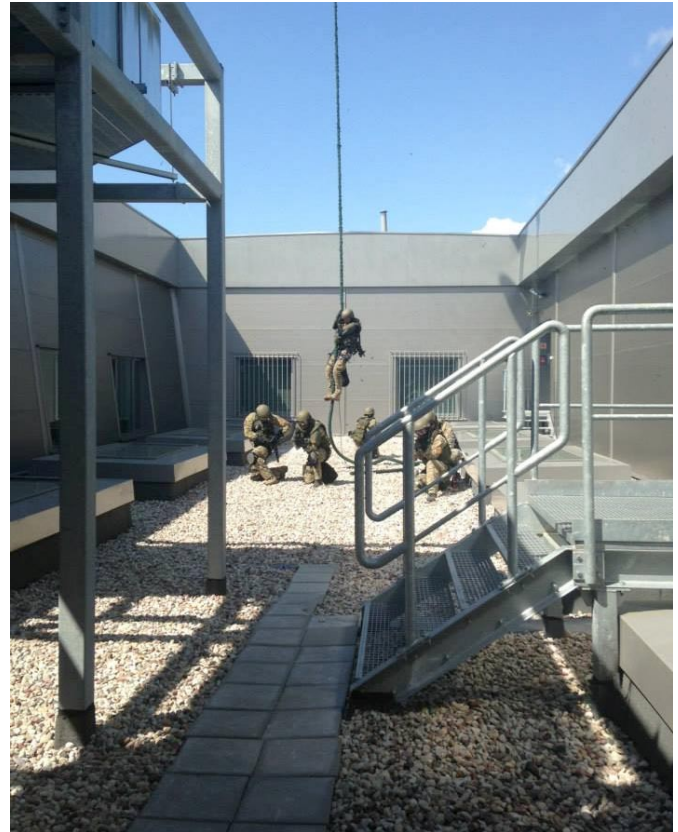
Na terenie powiatu sandomierskiego w dniach 10–11 października odbyły się skoordynowane ćwiczenia pod kryptonimem „AQUA 2013”, w których wzięli udział: Lotnictwo Policji, świętokrzyscy funkcjonariusze Policji, Straż Pożarna oraz ratownicy medyczni. Ćwiczenia obejmowały współdziałanie z Państwową Strażą Pożarną związane z usuwaniem skutków powodzi. Celem przeprowadzonych symulacji zdarzeń nadzwyczajnych było m.in. doskonalenie współdziałania różnych rodzajów sił policyjnych w sytuacji kryzysowej oraz ich współpracy z innymi służbami. W tegorocznych ćwiczeniach wykorzystano śmigłowiec Mi-8, który w ramach ćwiczeń wykonał loty w wymiarze 8 godzin.

ĆWICZENIA NA LOTNISKU KOMUNIKACYJNYM W MODLINIE

W lutym i kwietniu przeprowadzono ćwiczenia antyterrorystyczne na terminalu lotniska Warszawa-Modlin. Założeniem przedsięwzięcia było opracowanie zasad współdziałania oddziałów antyterrorystycznych ze służbami portu lotniczego oraz ustalenie sposobu reagowania na zdarzenia na terenie lotniska. Policyjni lotnicy oraz funkcjonariusze Biura Operacji Antyterrorystycznych przeprowadzili symulację różnych wariantów działań.

ĆWICZENIA WYSOKOŚCIOWE W SZCZYRKU

W dniach 28–30 października w Szczyrku odbyły się szkolenia wysokościowe dla jednostek specjalnych Policji i innych służb. Gospodarzem szkolenia był Samodzielny Pododdział Antyterrorystyczny Policji w Katowicach, a wzięli w nim udział policyjni antyterrorysty z Poznania, Krakowa, Wrocławia, Gdańska i Kielc oraz funkcjonariusze Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Specjalistycznej Grupy Ratownictwa Wysokościowego Państwowej Straży Pożarnej z Radzionkowa, żołnierze Jednostki Wojskowej w Lublińcu oraz ratownicy Beskidzkiej Grupy GOPR. W ćwiczeniach wykorzystano śmigłowiec Mi-8. W czasie tych działań piloci wykonali ponad 16 godzin lotów. Głównymi tematami szkolenia były techniki desantowania się ze śmigłowca przez zespoły bojowe jednostek specjalnych oraz elementy ratownictwa w terenie górskim. Podczas szkolenia udało się wypracować wspólne standardy działań wymagających użycia technik desantowych oraz ewakuacji z pokładu śmigłowca. Umiejętności te mogą być przydatne w przypadku działań

Symulacja działań antyterrorystycznych na lotnisku w Modlinie

bojowych policjantów i żołnierzy wykonujących zadania w ramach zwalczania terroryzmu oraz zaistnienia klęsk żywiołowych. Warunki pogodowe oraz dobra współpraca pilotów śmigłowca z instruktorami ratownictwa wysokościowego umożliwiły sprawne wykonanie wszystkich założonych elementów szkolenia.

ĆWICZENIA „POGRANICZE 2013”

W dniach 26–27 września na terenie miasta i gminy Gołdap odbyły się ćwiczenia służb ratowniczych „Pogranicze – 2013”. Głównym celem tego przedsięwzięcia było doskonalenie współpracy jednostek ochrony przeciwpożarowej z Policją, Pogotowiem Ratunkowym, Strażą Graniczną i z załogą policyjnego śmigłowca Mi-8 z ZLP KGP. Ćwiczenia są organizowane w powiecie gołdapskim od 2003 r. W ramach współpracy z PSP w trakcie ćwiczeń wykonano 8 godzin lotów śmigłowcem Mi-8.

LOTNICY POLICJI DLA DZIECI SZKÓŁ PODSTAWOWYCH

Wydział Lotniczy w Warszawie regularnie angażuje się w działalność dydaktyczną dla dzieci i młodzieży, w tym dla dzieci z wadami wzroku i niedowidzących, w ramach „Lotniczej Lekcji”. Podczas „Lotniczej Lekcji” w dniu 5 grudnia 2013 r. uczniowie Szkoły Podstawowej w Uwielinach z ogromnym zainteresowaniem obejrzeni śmigłowce Policji stacjonujące

na lotnisku Warszawa-Babice, a także zostali zapoznani z rolą Lotnictwa Policji oraz najciekawszymi realizacjami powietrznymi. Lekcja zakończyła się konkursem wiedzy dla dzieci i wręczeniem nagród.

BŁĘKITNE SKRZYDŁA DLA PILOTA LOTNICTWA POLICJI

Policyjny pilot st. asp. Kazimierz Chaczko w dniu 28 sierpnia 2013 r. otrzymał honorowe wyróżnienie Błękitne Skrzydła. Jest to bardzo prestiżowe lotnicze odznaczenie za szczególne osiągnięcia dla polskiego lotnictwa, nadawane przez kapitułę zarządu Krajowej Rady Lotnictwa i redakcji „Skrzydlatej Polski”. Wyróżniony pilot spędził w powietrzu 6700 godzin, a pełniąc służbę w Policji od 2001 r. za sterami policyjnych śmigłowców – 1500 godzin. Jego profesjonalizm pozwolił na bezpieczne wykonanie bardzo wielu trudnych i wymagających poświęcenia zadań lotniczych. Były to loty ratowniczo-ewakuacyjne podczas powodzi, loty ratownicze w rejonie Tatr Wysokich czy też desant ratowników na komin elektrowni „Kozienice”.

ml. insp. Jacek Gnyp, Naczelnik Wydziału Lotniczego ZLP GSP KGP

¹ Dz. U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1678, z późn. zm.

² Dz. U. z 2013 r. poz. 1393.

³ Dz. Urz. KGP Nr 17, poz. 117.

⁴ Dz. Urz. KGP Nr 18, poz. 125.

⁵ Dz. Urz. KGP Nr 11, poz. 66.

Akty prawne

Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1678, z późn. zm.).

Ustawa z dnia 3 lipca 2002 r. Prawo lotnicze (Dz. U. z 2013 r. poz. 1393).

Zarządzenie nr 1158 Komendant Głównego Policji z dnia 17 października 2005 r. w sprawie powołania oraz określenia organizacji, zakresu działania i właściwości terytorialnej służby Lotnictwo Policji (Dz. Urz. KGP Nr 17, poz. 117).

Zarządzenie nr 1216 Komendant Głównego Policji z dnia 2 listopada 2005 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań przez służbę Lotnictwo Policji (Dz. Urz. KGP Nr 18, poz. 125).

Zarządzenie nr 623 Komendant Głównego Policji z dnia 26 czerwca 2006 r. zmieniające zarządzenie w sprawie metod i form wykonywania zadań przez służbę Lotnictwo Policji (Dz. Urz. KGP Nr 11, poz. 66).

System Wspomagania Dowodzenia w Policji

Działania Głównego Sztabu Policji KGP, prowadzone we współpracy z Biurem Łączności i Informatyki KGP i innymi biurami KGP, a także komendami wojewódzkimi (Stołeczną) Policji, pozwoliły od dnia 1 stycznia 2013 r. wdrożyć System Wspomagania Dowodzenia (SWD) do użytkowania w Komendzie Głównej Policji, komendach wojewódzkich, Komendzie Stołecznej Policji, komendach powiatowych/miejskich oraz w niektórych komisariatach Policji.

Współpraca i zaangażowanie przedstawicieli wszystkich jednostek Policji, przy koordynacji GSP KGP w kwestiach merytorycznych i formalno-prawnych oraz BLiI KGP w ramach prowadzonego projektu teleinformatycznego, doprowadziły do spełnienia wymagań stawianych Policji w zakresie zaangażowania w ramach tworzonego systemu powiadamiania ratunkowego. Utworzenie SWD jako centralnego systemu teleinformatycznego Policji, który zgodnie ze strukturą hierarchiczną Policji funkcjonuje na trzech poziomach: powiatowym, wojewódzkim oraz centralnym – w KGP, było od 2000 r. przełomowym krokiem w zakresie zorganizowania działań Policji w ramach współpracy z obywatelami – kontakt w sytuacjach alarmowych, ale także

w zakresie interwencji policyjnych i nadzoru nad działaniami oraz pomiaru wykorzystania zasobów.

Do podstawowych funkcjonalności SWD należą:

- 1) przyjęcie, rejestracja, obsługa zgłoszeń i zdarzeń,
  - 2) zarządzanie działaniami oraz personelem i zasobami interwencyjnymi Policji,
  - 3) zarządzanie informacją: sprawdzenia w Krajowym Systemie Informacyjnym Policji (KSIP) przez System Poszukiwawczy Policji (SPP), komunikaty,
  - 4) wizualizacja działań i wykorzystanie Uniwersalnego Modułu Mapowego (UMM) do obsługi realizowanych procesów,
  - 5) wykorzystanie Terminali Mobilnych (TM) do współpracy z SWD,
  - 6) system analityczny, raportowanie i statystyka,
  - 7) współpraca z systemem teleinformatycznym centrów powiadamiania ratunkowego i Państwową Strażą Pożarną (PSP).
- W ramach realizacji priorytetów Komendanta Głównego Policji, w związku z zadaniem „Optymalne wykorzystanie sił i środków będących w dyspozycji dyżurnego, zapewniających prawidłową obsługę zdarzeń”, za pomocą SWD jest obliczany

SYSTEM WSPOMAGANIA DOWODZENIA W POLICJI

miernik „Czas reakcji na zdarzenie”. Ten wprowadzony w 2010 r. miernik był do 2012 r. wyliczany przez jednostki Policji z zachowaniem różnych standardów. Obecnie wyniki dotyczące tego miernika gromadzone są w Systemie Elektronicznej Sprawozdawczości w Policji (SESPol) i porównywane z wynikami uzyskanymi w SWD, co pozwala na stosowanie jednolitych kryteriów oceny, przy czym należy podkreślić, że danymi referencyjnymi są dane z SESPoL, a dane SWD służą do bieżącej analizy i nadzoru nad służbą.

Wdrożenie systemu SWD w pierwszych dniach stycznia 2013 r., powiązane z migracją systemu na nową platformę sprzętową oraz uruchomieniem Centrum Zapasowego, mimo początkowych problemów przyczyniło się do usprawnienia działań Policji. Całość prac

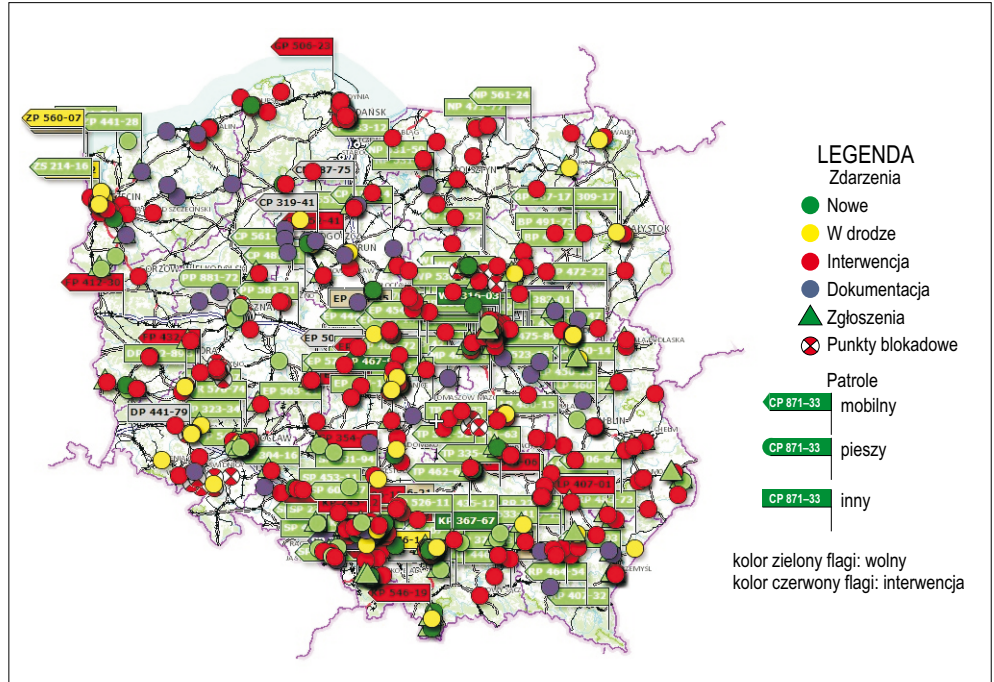
oraz postępy związane z wprowadzeniem nowych modułów w SWD, w tym uruchomienie UMM i TM, były monitorowane przez członków zespołu powołanego przez Komendanta Głównego Policji. W jego skład weszli przedstawiciele Głównego Sztabu Policji KGP, Biura Łączności i Informatyki KGP, Biura Prewencji i Ruchu Drogowego KGP, Biura Służby Kryminalnej KGP oraz jednostek podległych. Przedstawiciele tego zespołu opiniowali propozycje zmian zgłaszanych przez użytkowników końcowych oraz rekomendowali wprowadzanie niezbędnych modyfikacji w SWD. Uwzględnione propozycje na bieżąco były implementowane do środowiska produkcyjnego SWD.

Członkowie zespołu uczestniczyli także w szkoleniach, warsztatach i wizytach studyjnych organizowanych przez jednostki organizacyjne Policji, w tym szkoły Policji. Przeszkolona została m.in. kadra dydaktyczna SP w Słupsku (17–21 czerwca 2013 r.) oraz SP w Katowicach (16–20 października 2013 r.). Priorytetem dla GSP KGP w 2014 r. pozostaje szkolenie użytkowników z biur KGP (CBS, BSW).

W celu monitorowania działania SWD powołano Sekcję Administrowania Systemem Wspomagania Dowodzenia w Wydziale Dyżurnych GSP KGP. Podstawowym zadaniem Sekcji jest administrowanie systemem w zakresie merytorycznym na poziomie centralnym oraz na potrzeby jednostek i komórek organizacyjnych Policji, a także szkolenie użytkowników SWD w ramach doskonalenia zawodowego.

Realizując zadania, przedstawiciele Sekcji:

- 1) udzielali wsparcia merytorycznego jednostkom organizacyjnym Policji na terenie całego kraju w związku z wdrażania Uniwersalnego Modułu Mapowego (UMM) i Terminali Mobilnych (TM) w SWD;
- 2) przeprowadzili szkolenia dla kadry dydaktycznej SP w Słupsku oraz SP w Katowicach dotyczące kompleksowej obsługi SWD na poziomie lokalnym;
- 3) uczestniczyli w wizytach studyjnych w:
  - KWP w Lublinie w związku z wdrożeniem UMM na terenie garnizonu lubelskiego;

Mapa z aktywnymi atrybutami SWD

- KWP w Krakowie w związku z wykorzystaniem modułu „Siły i środki” w SWD przez wybrane jednostki organizacyjne Policji garnizonu małopolskiego;
- KWP w Szczecinie w związku z problemami w działaniu SWD na terenie działania garnizonu zachodniopomorskiego;

- 4) uczestniczyli w warsztatach szkoleniowych w Polańczyku przeznaczonych dla policjantów koordynatorów na szczeblu KWP/KSP w zakresie efektywności sprawowanego nadzoru merytorycznego nad wykorzystaniem poszczególnych funkcjonalności systemów informatycznych odnoszących się do obszaru ruchu drogowego w SWD i SESPoL, w zakresie obsługi systemu SWD oraz możliwości wykonywania w SWD raportów i analiz z zakresu ruchu drogowego;
- 5) uczestniczyli w dwóch edycjach szkolenia w formie warsztatów w CSP w Legionowie z zakresu wykorzystania modułu „Siły i środki” w SWD oraz w sześciu edycjach szkoleń dla przedstawicieli komórek organizacyjnych KGP oraz zarządów i wydziałów zamiejscowych BSW KGP i CBS KGP.

Zaangażowanie personelu Sekcji i Wydziału Dyżurnych GSP KGP w 2013 r. pozwoliło na zapewnienie wzrostu efektywności wykorzystania Systemu Wspomagania Dowodzenia.

SWD A SYSTEM POWIADAMIANIA RATUNKOWEGO (SPR)

Należy podkreślić, że dotychczasowy operatorsko-dyspozytorski model funkcjonowania centrów powiadamiania ratunkowego (wynikający z ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej)¹ został zastąpiony modelem operatorskim. Uchwalona przez Sejm RP w dniu 22 listopada 2013 r. ustawa o systemie powiadamiania ratunkowego² usankcjonowała ten stan, a jej przygotowanie nie byłoby możliwe bez zaangażowania Policji, której prace były koordynowane przez GSP KGP oraz Blił KGP. Przedstawiciele GSP KGP uczestniczyli

także w procesie legislacyjnym związanym z przygotowaniem aktów wykonawczych do ustawy o systemie powiadamiania ratunkowego. Efektem prac było m.in. rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 24 grudnia 2013 r. w sprawie Systemu Wspomagania Dowodzenia Policji³, które weszło w życie z dniem 1 stycznia 2014 r. Zgodnie z ustawą docelowy model funkcjonowania Systemu Powiadamiania Ratunkowego (SPR) zakłada, że informacje dotyczące zgłoszeń alarmowych będą przekazywane przez operatorów Centrum Powiadamiania Ratunkowego (CPR) drogą elektroniczną (w CPR będzie odbierany również numer alarmowy 997).

GSP KGP, z udziałem Biura Łączności i Informatyki KGP, prowadzi prace wraz z Komendą Główną Państwowej Straży Pożarnej związane z przygotowaniem wytycznych do obsługi zgłoszeń alarmowych kierowanych do numeru 112 w modelu telefonicznym SPR. Będą one obowiązywały w okresie przejściowym, tj. do czasu uruchomienia interfejsu komunikacyjnego umożliwiającego przesyłanie danych o zgłoszeniach alarmowych z systemu teleinformatycznego CPR do SWD Policji.

PLANOWANE DZIAŁANIA W 2014 R. DOTYCZĄCE SWD

W 2014 r. zaplanowano w Komendzie Głównej Policji działania mające na celu optymalizację wykorzystania, rozwój i modernizację SWD, zgodnie z oczekiwaniami użytkowników. Priorytetowe działania to m.in. usprawnienie funkcjonowania i udostępnienie Systemu Analitycznego SWD użytkownikom, budowa mechanizmu archiwizowania i usuwania danych osobowych z SWD, modernizacja modułu akcje/operacje, wdrożenie procedur postępowania użytkowników i administratorów w razie awarii SWD i trybu zmian.

W dalszym ciągu będą prowadzone prace związane z wdrożeniem Terminali Mobilnych oraz Modułu Mapowego we wszystkich jednostkach organizacyjnych Policji na terenie kraju. Kluczem do sukcesu będzie współpraca z użytkownikami i partnerami zewnętrznymi (Wojewoda, PSP, Państwowe Ratownictwo Medyczne – PRM), tak by oczekiwania społeczne mogły być spełniane, a zadania ustawowe realizowane z największą efektywnością.

Dzięki integracji Systemu Wspomagania Dowodzenia z Terminalami Mobilnymi oraz Uniwersalnym Modułem Mapowym stanie się możliwa zarówno wizualizacja sytuacji operacyjnej na mapie cyfrowej, jak i wymiana drogą elektroniczną informacji pomiędzy dyżurnym jednostki organizacyjnej Policji, a pozostającymi w jego dyspozycji patrolami. Pozwoli to na efektywniejsze zarządzanie siłami i środkami w ramach obsługi zdarzeń.

podinsp. Sławomir Makowski, Kierownik Sekcji Administrowania Systemem Wspomagania Dowodzenia Wydziału Dyżurnych GSP KGP

¹ Dz. U. z 2009 r. Nr 178, poz. 1380, z późn. zm.

² Dz. U. poz. 1635.

³ Dz. U. poz. 1690.

Akty prawne

Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2009 r. Nr 178, poz. 1380, z późn. zm.).

Ustawa z dnia 22 listopada 2013 r. o systemie powiadamiania ratunkowego (Dz. U. poz. 1635).

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 24 grudnia 2013 r. w sprawie Systemu Wspomagania Dowodzenia Policji (Dz. U. poz. 1690).

Obiekty zwyczajne – niezwyczajne

Infrastruktura krytyczna

Obdąk coraz częściej mówi się o zarządzaniu kryzysowym i zadaniach realizowanych w tym zakresie przez organy administracji publicznej, równie często słyszy się o infrastrukturze krytycznej. Zakres zagadnień dotyczących infrastruktury krytycznej oraz jej ochrony został uregulowany w szczególności w:

- ustawie z dnia z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym¹;
- rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 kwietnia 2010 r. w sprawie planów ochrony infrastruktury krytycznej²;

- rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 kwietnia 2010 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Infrastruktury Krytycznej³;
- Narodowym Programie Ochrony Infrastruktury Krytycznej⁴.

Zgodnie z ustawą o zarządzaniu kryzysowym przez infrastrukturę krytyczną należy rozumieć „systemy oraz wchodzące w ich skład powiązane ze sobą funkcjonalnie obiekty, w tym obiekty budowlane, urządzenia, instalacje, usługi kluczowe dla bezpieczeństwa państwa i jego obywateli oraz

INFRASTRUKTURA KRYTYCZNA

służące zapewnieniu sprawnego funkcjonowania organów administracji publicznej, a także instytucji i przedsiębiorców”⁵. Innymi słowy, są to te elementy infrastruktury, których działanie musi zostać zachowane w celu zapewnienia szeroko rozumianego bezpieczeństwa oraz najważniejszych usług w państwie.

Jedną z nowelizacji ustawy o zarządzaniu kryzysowym wprowadziła także pojęcie europejskiej infrastruktury krytycznej (EIK), wskazując wybrane elementy wyznaczone w systemach zaopatrzenia w energię, surowce energetyczne i paliwa oraz w systemach transportowych, zlokalizowane na terytorium państw członkowskich Unii Europejskiej. Istotny jest fakt, że aby dane elementy mogły zostać zakwalifikowane do EIK, ich zakłócenie lub zniszczenie musi mieć znaczący wpływ na co najmniej dwa państwa członkowskie.

Zgodnie z aktualnym stanem prawnym infrastruktura krytyczna obejmuje jedenaście systemów:

- zaopatrzenia w energię, surowce energetyczne i paliwa,
- łączności,
- sieci teleinformatycznych,
- finansowe,
- zaopatrzenia w żywność,
- zaopatrzenia w wodę,
- ochrony zdrowia,
- transportowe,
- ratownicze,
- zapewniające ciągłość działania administracji publicznej,
- produkcji, składowania, przechowywania i stosowania substancji chemicznych i promieniotwórczych, w tym rurociągi substancji niebezpiecznych.

Na podstawie określonych przepisami kryteriów, Dyrektor Rządowego Centrum Bezpieczeństwa we współpracy z ministrami odpowiedzialnymi za poszczególne systemy sporządza *Jednolity wykaz obiektów, instalacji, urządzeń i usług wchodzących w skład infrastruktury krytycznej z podziałem na systemy*. Ze względu na niejawną charakterystykę tego dokumentu, nie jest możliwe zapoznanie się z nim osób nieupoważnionych. Dyrektor RCB informuje o ujęciu w wykazie danego obiektu lub systemu podmiot, który jest jego operatorem. Operator zobowiązany jest sporządzić plan ochrony infrastruktury krytycznej (POIK) w terminie dziewięciu miesięcy od chwili otrzymania takiej informacji.

Konieczność zapewnienia nieprzerwanego i niezakłóconego funkcjonowania infrastruktury krytycznej wymaga podejmowania przez operatorów i zarządzających obiektami lub systemami permanentnego prowadzenia działań w celu zapewnienia bezpieczeństwa tej infrastruktury. Zadania związane z jej ochroną powinny zatem zmierzać w szczególności do zapewnienia funkcjonalności oraz ciągłości jej działania. Należy dążyć do zapobiegania zagrożeniom, minimalizować ryzyko ich wystąpienia, a także realizować przedsięwzięcia związane z ograniczaniem i neutralizacją skutków zdarzeń zakłócających jej prawidłowe funkcjonowanie, a w przypadku uszkodzenia elementów infrastruktury – zmierzać do szybkiego ich odtworzenia.

Obecnie w Komendzie Głównej Policji oraz w komendach wojewódzkich (Stołecznej) Policji trwają prace związane ze sporządzaniem planów ochrony infrastruktury krytycznej dla elementów znajdujących się we właściwości jednostek organizacyjnych Policji, które zostały ujęte w *Jednolitym wykazie*.

Wieża telekomunikacyjna

zdj. A. Boimski

Most na Wiśle

zdj. A. Boimski

Opracowany plan musi zawierać wiele informacji, m.in. dotyczących:

- charakterystyki obiektu;
- charakterystyki zagrożeń wraz z oceną ryzyka ich wystąpienia i przewidywanymi scenariuszami rozwoju zdarzeń;
- wariantów działania w sytuacji zagrożenia lub zakłócenia funkcjonowania;
- kwestii związanych z zapewnieniem ciągłości działania oraz odtwarzania infrastruktury krytycznej;

– zasad współpracy z centrami zarządzania kryzysowego i organami administracji publicznej.

W związku z tym w pracach przy sporządzaniu dokumentu biorą udział przedstawiciele różnych biur i wydziałów poszczególnych jednostek organizacyjnych Policji.

W Komendzie Głównej Policji zadanie to realizowane jest przede wszystkim przez Biuro Łączności i Informatyki KGP, Biuro Logistyki Policji KGP oraz Główny Sztab Policji KGP.

Od chwili rozpoczęcia prac związanych z opracowaniem POIK w przedsięwzięcie zaangażowany jest Wydział Operacyjny Głównego Sztabu Policji KGP jako komórka organizacyjna KGP właściwa w sprawach zarządzania kryzysowego. Na potrzeby opracowywanego dokumentu wydział ten, we współpracy z komórkami organizacyjnymi KGP, dokonał analizy potencjalnych zagrożeń, a także przygotował scenariusze ewentualnych zakłóceń funkcjonowania infrastruktury krytycznej oraz ocenę ryzyka.

Ze względu na istotny element zarządzania kryzysowego, jakim jest konieczność zapewnienia sprawnej wymiany informacji między właściwymi podmiotami zaangażowanymi w prowadzone działania, w POIK KGP zostały zamieszczone także schematy uwzględniające dane kontaktowe wybranych instytucji.

Ostatecznie po uzgodnieniu z właściwymi podmiotami, dokument zostanie przekazany do zatwierdzenia Dyrektorowi Rządowego Centrum Bezpieczeństwa.

asp. szt. Arkadiusz Boimski, specjalista Wydziału Operacyjnego GSP KGP

¹ Dz. U. z 2013 r. poz. 1166.

² Dz. U. Nr 83, poz. 542.

³ Dz. U. Nr 83, poz. 541.

⁴ Narodowy Program Ochrony Infrastruktury Krytycznej przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dnia 26 marca 2013 r.

⁵ Art. 3 pkt 2 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym.

Akty prawne

Ustawa z dnia z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. z 2013 r. poz. 1166).

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 kwietnia 2010 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Infrastruktury Krytycznej (Dz. U. Nr 83, poz. 541).

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 kwietnia 2010 r. w sprawie planów ochrony infrastruktury krytycznej (Dz. U. Nr 83, poz. 542).

Narodowy Program Ochrony Infrastruktury Krytycznej przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dnia 26 marca 2013 r.

Na granicy terroryzmu

Szkolenia z zakresu reagowania kryzysowego

Zainicjowany w 2009 r. projekt *Na granicy terroryzmu – szkolenia z zakresu reagowania kryzysowego*, realizowany przez Komendę Główną Policji w partnerstwie ze Związkiem Powiatów Polskich, jest wieloletnim przedsięwzięciem finansowanym w ramach Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy.

Koszty szkoleń są pokrywane w całości z budżetu projektu, ich uczestnicy mają zapewnione bezpłatne materiały szkoleniowe, zakwaterowanie oraz wyżywienie w ośrodkach, w których odbywają się zajęcia.

Wartość projektu wynosi 1 184 700 CHF (wg kursu z chwili rozpoczęcia szkoleń stanowiło to kwotę 2 877 992 zł), w tym poziom dofinansowania przez stronę szwajcarską stanowi 85%. Przygotowany w GSP KGP program szkolenia obejmuje zakres wiedzy niezbędny do podejmowania kompleksowych działań w obszarze reagowania kryzysowego na poziomie gminnym. W ramach szkoleń, w trakcie 11 godzin wykładów i 5 godzin ćwiczeń, omawiane były następujące zagadnienia:

- podstawy prawne działań kryzysowych w Polsce,
- struktury kryzysowe funkcjonujące w administracji państwowej,

Trening pododdziału AT

- infrastruktura krytyczna,
- tworzenie planów i procedur w zakresie działań kryzysowych,
- katastrofy naturalne,
- skażenia,

SZKOLENIA Z ZAKRESU REAGOWANIA KRYZYSOWEGO

- zakłócenia w systemie dostaw surowców strategicznych,
- zdarzenia o charakterze terrorystycznym,
- sytuacje kryzysowe związane z atakiem terrorystycznym,
- epidemie i pandemie,
- inne zagrożenia o charakterze kryzysowym,
- załączniki funkcjonalne do planów zarządzania kryzysowego,
- komunikacja kryzysowa jako instrument podniesienia poziomu bezpieczeństwa ludności.

Należy jednak podkreślić, że choć program szkolenia został opracowany w komórce organizacyjnej Komendy Głównej Policji właściwej w sprawach zarządzania kryzysowego w Policji, nie jest to projekt przeznaczony tylko dla tej formacji. Udział policjantów w ogólnej liczbie uczestników szkoleń kształtuje się na poziomie ok. 5%.

Projekt obejmował cykl 87 dwudniowych szkoleń realizowanych w formie wykładów i ćwiczeń z zachowania w sytuacjach kryzysowych, w tym w przypadku wystąpienia zdarzeń o charakterze terrorystycznym. Szkolenia były skierowane do przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego, Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej, pogotowia ratunkowego, GOPR-u, WOPR-u, którzy są odpowiedzialni za reagowanie kryzysowe – z 66 gmin i 21 powiatów zlokalizowanych w rejonie wschodniej granicy Polski. Odbływały się na terenie województw: podkarpackiego, lubelskiego, podlaskiego oraz warmińsko-mazurskiego i były prowadzone przez profesjonalną firmę szkoleniową wyłonioną w postępowaniu przetargowym.

Celem projektu jest usprawnienie funkcjonowania i zacieśnienie współpracy w zakresie reagowania kryzysowego pomiędzy odpowiednimi służbami oraz organami administracji rządowej i samorządowej na obszarze wschodniej granicy Unii Europejskiej. Spodziewanym efektem szkolenia będzie zdobycie bądź pogłębienie wiedzy i doświadczenia w obszarze działań związanych z reagowaniem kryzysowym i rozpoznawaniem potencjalnych zagrożeń, a przede wszystkim nawiązanie bezpośrednich kontaktów i wzajemne poznanie się osób odpowiedzialnych za bezpośrednie reagowanie kryzysowe w sytuacjach realnego/rzeczywistego wystąpienia zagrożenia.

Planowane jest, aby na podstawie przeprowadzonych szkoleń i zebranych w ich trakcie uwag oraz spostrzeżeń uczestników powstał – jako wartość dodana projektu – tzw. zbiór dobrych praktyk z zakresu reagowania kryzysowego.

Każdy cykl wojewódzki rozpoczął się konferencją promującą organizowaną przez Komendę Główną Policji we właściwym terytorialnie mieście wojewódzkim. Spotkania te cieszyły się dużym zainteresowaniem ze strony przedstawicieli służb i instytucji zaangażowanych w działania z zakresu reagowania kryzysowego. Organizacja konferencji promujących w podziale na panel wykładowy, zawierający prelekcje i przemówienia przedstawicieli: Komendy Głównej Policji i Związku Powiatów Polskich – jako organizatorów projektu, a także właściwych miejscowo komend wojewódzkich Policji i wojewódzkich centrów zarządzania kryzysowego – jako gospodarzy regionu, Rządowego Centrum Bezpieczeństwa, przedstawicieli świata nauki i firmy szkoleniowej odpowiedzialnej za realizację szkoleń, oraz mniej oficjalny panel dyskusyjny pozwoliła na nieskrępowaną wymianę uwag, doświadczeń i poglądów, a także wyjaśnienie zgłaszanych wątpliwości przyszłych uczestników szkoleń.

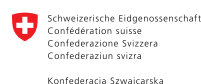
Na granicy terroryzmu – szkolenia z zakresu reagowania kryzysowego

Przedsięwzięcie realizowane przez Komendę Główną Policji
w partnerstwie ze Związkiem Powiatów Polskich

foto: Andrzej Miksa, masecznik, "Policja 997"

PROJEKT WSPÓLFINANSOWANY PRZEZ SZWAJCARIĘ
W RAMACH SZWAJCARSKIEGO PROGRAMU WSPÓŁPRACY
Z NOWYMI KRAJAMI CZŁONKOWSKIMI UNII EUROPEJSKIEJ

Konfederacja Szwajcarska

www.reagowanie-kryzysowe.pl

Baner promocyjny programu

Od listopada 2012 r. do końca stycznia 2014 r. przeszkolono 2100 osób z gmin i powiatów przygranicznych.

W związku z korzystną zmianą kursu franka szwajcarskiego oraz oszczędnościami uzyskanymi przez KGP w trakcie realizacji projektu, a także przygotowanymi planami ich zagospodarowania, Komenda Główna Policji wystąpiła z wnioskiem o zmianę w projekcie, w tym o przesunięcie terminu jego zakończenia z końca I kwartału br. na koniec I kwartału 2015 r. Więcej na ten temat będzie wiadomo po uzgodnieniu szczegółów z władzą wdrażającą programy europejskie oraz darczyńcą – stroną szwajcarską.

kom. Sylwester Smoleński
ekspert Zespołu Zarządzania Kryzysowego GSP KGP

Plan Zarządzania Kryzysowego Komendanta Głównego Policji

Narzędzie wspierające system zarządzania kryzysowego w Policji

Dla utrzymania właściwego poziomu przygotowania Komendy Głównej Policji do działań w sytuacjach kryzysowych, w Wydziale Operacyjnym Głównego Sztabu Policji Komendy Głównej Policji realizowane są m.in. przedsięwzięcia planistyczne, określone w ustawie o zarządzaniu kryzysowym¹ jako „planowanie cywilne”. Jednym z podstawowych zadań z zakresu „planowania cywilnego” jest w szczególności przygotowanie planów zarządzania kryzysowego.

Stworzenie Planu Zarządzania Kryzysowego Komendanta Głównego Policji (PZK KGP) pozwoliło zawrzeć w jednym dokumencie problematykę z obszaru zarządzania kryzysowego związaną m.in. z oceną możliwości wystąpienia zagrożeń, sposobów i środków reagowania na zagrożenia oraz organizację monitoringu zagrożeń.

PZK KGP przygotowany przez policjantów Wydziału Operacyjnego Głównego Sztabu Policji Komendy Głównej Policji we współpracy z komórkami organizacyjnymi KGP zgodnie z układem strukturalnym, wskazanym w ustawie o zarządzaniu kryzysowym, zawiera w szczególności:

- 1) analizę i ocenę możliwości wystąpienia zagrożeń, w tym:
  - a) charakterystykę zagrożeń,
  - b) katalog zagrożeń mogących powodować sytuację kryzysową,
  - c) ocenę możliwości wystąpienia zagrożeń;
- 2) organizację monitoringu zagrożeń, w tym:
  - a) monitoring zagrożeń,
  - b) tryb wymiany informacji i współdziałania z właściwymi merytorycznie punktami kontaktowymi UE i NATO;
- 3) szczegółowe sposoby i środki reagowania na zagrożenia, w tym:
  - a) organizację obiegu informacji o sytuacji kryzysowej na potrzeby reagowania w sytuacji kryzysowej,
  - b) policyjne systemy teleinformatyczne,
  - c) zapewnienie ciągłości funkcjonowania Komendanta Głównego Policji podczas sytuacji kryzysowej,
  - d) organizację zarządzania i koordynację działań w sytuacji kryzysowej,
  - e) zarządzanie kryzysowe w Policji:
    - fazy zarządzania kryzysowego,
    - zarządzanie kryzysowe w Policji na poziomie centralnym – siatka bezpieczeństwa,
    - sposób postępowania w przypadku wystąpienia zagrożeń oraz zakres udzielanego wsparcia na podstawie obowiązujących procedur policyjnych,
  - f) szczegółowe sposoby i środki reagowania na zagrożenia według procedur zawartych w Krajowym Planie Zarządzania Kryzysowego,

- g) realizacja zadań stałego dyżuru w ramach podwyższania gotowości obronnej państwa,
- h) przedsięwzięcia do realizacji w ramach stopni alarmowych;
- 4) załączniki:
  - a) siły i środki reagowania Policji,
  - b) rodzaje alarmów, sygnały alarmowe oraz komunikaty ostrzegawcze,
  - c) aneks funkcjonalny do Planu Zarządzania Komendanta Głównego Policji – Moduły zadaniowe (ALFA, BRAVO, CHARLIE, DELTA) dotyczące przedsięwzięć realizowanych w KGP w przypadku wprowadzenia jednego ze stopni alarmowych.

Zadaniem PZK KGP jest zapewnienie harmonijnego współdziałania komórek organizacyjnych Komendy Głównej Policji w sytuacji wystąpienia szczególnych zagrożeń, a także wskazanie możliwych procedur do wykorzystania oraz dostępnych sił i środków.

Wypracowane w Wydziale Operacyjnym Głównego Sztabu Policji KGP karty realizacji zadań w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowej, a także „Moduły zadaniowe (ALFA, BRAVO, CHARLIE, DELTA) dotyczące przedsięwzięć realizowanych w KGP w przypadku wprowadzenia jednego ze stopni alarmowych”, wchodzące w skład Planu, wskazują zakres odpowiedzialności poszczególnych komórek organizacyjnych Komendy Głównej Policji w obszarze zarządzania kryzysowego. Ich treść obejmuje działanie w czterech fazach zarządzania kryzysowego, tj.:

- w fazie zapobiegania (działania, które eliminują lub redukują prawdopodobieństwo wystąpienia sytuacji kryzysowej albo ograniczają jej skutki),
- w fazie przygotowania (planowanie właściwej reakcji na zagrożenie, a także działania w celu przygotowania zasobów sił i środków niezbędnych do efektywnego reagowania),
- w fazie reagowania (neutralizacja zagrożenia oraz realizowanie zasadniczych zadań w celu dostarczenia pomocy poszkodowanym oraz ograniczenia wtórnych zniszczeń i strat),
- w fazie odbudowy (działania w celu przywrócenia stanu poprzedniego, a ponadto odtworzenia infrastruktury mniej wrażliwej na powtórne wystąpienie sytuacji kryzysowej).

PZK KGP jako narzędzie wspierające system zarządzania kryzysowego w Policji pozwala we wczesnym etapie rozwoju sytuacji kryzysowej wskazać stosowne kierunki działania zapobiegające lub minimalizujące jej skutki, a także przedstawia zagrożenia bezpośrednio związane z obszarem podstawowych zadań realizowanych przez Policję oraz zagrożenia wskazane w Planie MSW oraz w Krajowym Planie Zarządzania Kryzysowego.

DOWODZENIE OPERACJAMI POLICYJNYMI

PZK KGP został pozytywnie oceniony przez Zespół Zarządzania Kryzysowego Komendanta Głównego Policji oraz uzgodniony z Dyrektorem Rządowego Centrum Bezpieczeństwa. Stanowi załącznik funkcjonalny do planu zarządzania kryzysowego działu administracji rządowej: sprawy wewnętrzne, a także do Krajowego Planu Zarządzania Kryzysowego.

Równoległe opracowywanie PZK KGP i policyjnego wkładu do planu resortowego pozwoliło zachować spójność PZK KGP z planem zarządzania kryzysowego działu administracji rządowej: sprawy wewnętrzne, a także z Krajowym Planem Zarządzania Kryzysowego.

Na Wydziale Operacyjnym Głównego Sztabu Policji KGP spoczywa obowiązek systematycznej aktualizacji Planu Zarządzania Kryzysowego Komendanta Głównego Policji, a cykl planowania, zgodnie z obowiązkiem ustawowym, nie może być

dłuższy niż dwa lata. Umożliwia to doskonalenie dokumentu z uwzględnieniem zmieniających się przepisów, procedur, zmian w wyposażeniu technicznym Policji, a także wniosków z ćwiczeń zarządzania kryzysowego czy też rzeczywistych sytuacji kryzysowych.

Podsumowując, należy stwierdzić, że kompleksowe ujęcie problematyki z zakresu zarządzania kryzysowego w Policji w jednym dokumencie umożliwi efektywniejsze przygotowanie Policji do działań w sytuacji wystąpienia szczególnych zagrożeń.

kom. Bogdan Pitura

Ekspert Wydziału Operacyjnego GSP KGP

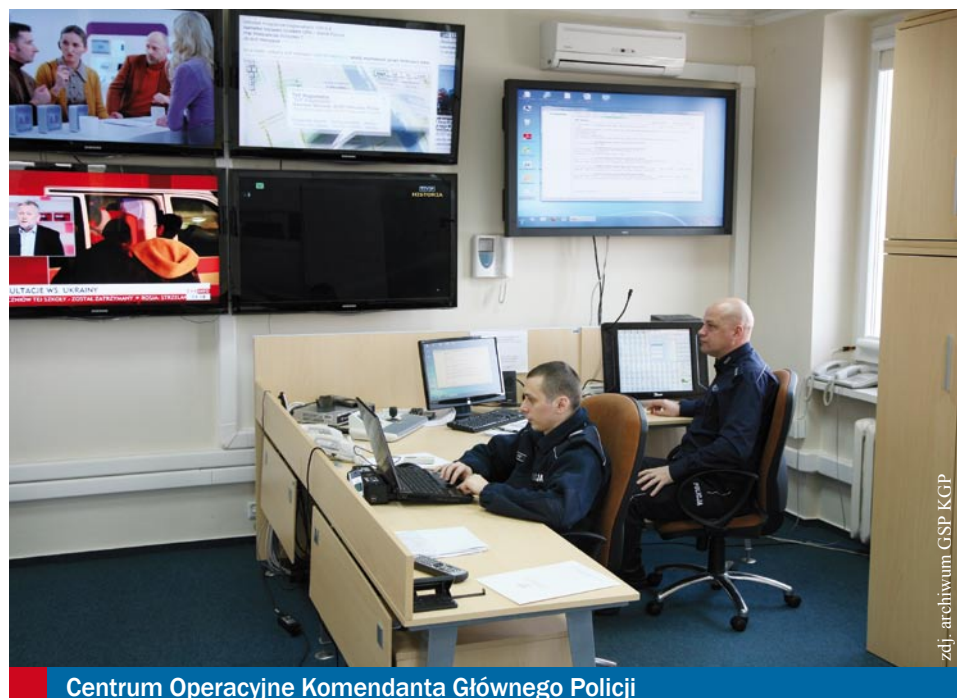
¹ Ustawa z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. z 2013 r. poz. 1166).

Centrum Operacyjne Komendanta Głównego Policji

Jednym z priorytetowych zadań Głównego Sztabu Policji Komendy Głównej Policji jest zarządzanie procesem przygotowań zabezpieczenia przebiegu największych masowych imprez sportowych (np. Finałowego Turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012 czy meczów reprezentacji Polski w piłce nożnej), zgromadzeń publicznych (np. uroczystości związanych ze Świętem Niepodległości), spotkań organizacji międzynarodowych z udziałem osób o statusie VIP oraz wizyt głów państw (np. Prezydenta Stanów Zjednoczonych Ameryki Baraka Obamy i Prezydenta Federacji Rosyjskiej Władimira Putina) czy zwierzchnika Kościoła katolickiego, a także monitorowanie sytuacji kryzysowych.

Proces przygotowań to m.in. opracowanie, w kontekście danego przedsięwzięcia, odpowiedniej struktury dowodzenia, schematu przepływu informacji, dokumentacji planistycznej, a także współpraca z innymi służbami, instytucjami i podmiotami odpowiedzialnymi za zapewnienie bezpieczeństwa na terenie kraju. Nierzadko współpraca obejmuje swoim zasięgiem przedstawicieli policji innych

krajów oraz organizacji o charakterze międzynarodowym. Wszystkie te zadania, sprowadzające się do koordynacji i monitorowania przebiegu operacji policyjnych oraz przedsięwzięć, które obejmują znaczną część obszaru oraz zasobów ludzkich,

Centrum Operacyjne Komendanta Głównego Policji

funkcjonariusze GSP KGP w głównej mierze realizują, wykorzystując funkcjonalność Centrum Operacyjnego Komendanta Głównego Policji (CO KGP), które mieści się w budynku Komendy Głównej Policji przy ul. Puławskiej 148/150 w Warszawie.

CO KGP zostało powołane na podstawie zarządzenia Komendanta Głównego Policji nr 1401 z dnia 16 grudnia 2004 r. w sprawie utworzenia w Komendzie Głównej Policji Centrum Operacyjnego Komendanta Głównego Policji¹. Obsadę Centrum stanowi pięć zespołów, w skład każdego z nich wchodzi 4 funkcjonariuszy. W poszczególnych zespołach znajdują się zarówno policjanci z GSP KGP – kierownicy zmian, jak i funkcjonariusze z pozostałych biur KGP. Obsada CO KGP pracuje według ściśle określonego harmonogramu, ustalonego z sześciomiesięcznym wyprzedzeniem. Każdy z zespołów wykonuje obowiązki zgodnie z planem tygodniowych dyżurów, z uwzględnieniem możliwości pełnienia służby poza wyznaczonym terminem w sytuacjach nagłych, wymagających zapewnienia ciągłości funkcjonowania CO KGP.

CO KGP to łącznie 7 stanowisk pracy z miejscami przeznaczonymi dla innych służb i podmiotów wspomagających pracę Policji oraz stanowisko ochrony dokumentów niejawnych. Centrum jest wyposażone w nowoczesny sprzęt teleinformatyczny, konsole dyspozytorskie umożliwiające wykonanie połączeń zarówno telefonicznych, jak i radiowych, a także od-

biornik monitoringu wizyjnego miasta stołecznego Warszawy z funkcją nagrywania obrazu na elektronicznych nośnikach danych. Infrastruktura CO KGP przewiduje doraźną oraz stałą rozbudowę sieci IT o dodatkowe narzędzia teleinformatyczne, m.in. o systematycznie wykorzystywany odbiornik strumienia wizyjnego przesyłanego ze statku powietrznego. Ponadto w jednym z pomieszczeń znajduje się sala konferencyjna wyposażona w terminal do nawiązywania połączeń wideokonferencyjnych.

Do głównych zadań, jakie zostały postawione przed obsadą CO KGP, należy monitorowanie przebiegu przedsięwzięć i niezwłoczne przekazywanie gromadzonych informacji kierownictwu Komendy Głównej Policji.

W ubiegłym roku CO KGP funkcjonowało 39 razy, m.in. podczas Finału Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, generalnego strajku „Solidarności”, rocznicy katastrofy smoleńskiej, finału Pucharu Polski, zgromadzeń publicznych organizowanych przez Komisję Krajową NSZZ „Solidarność” czy rocznicy wprowadzenia stanu wojennego, a także podczas poszczególnych kolejek rozgrywek piłkarskich.

*ml. asp. Daniel Kędziora
specjalista Wydziału Operacyjnego GSP KGP*

¹ Dz. Urz. KGP Nr 24, poz. 151.

Policyjne Centrum Dowodzenia

W przypadku operacji o skomplikowanej strukturze dowodzenia i zarządzania przepływem informacji, decyzją Komendanta Głównego Policji, powoływane jest Policyjne Centrum Dowodzenia (PCD), które swoje funkcjonowanie opiera na bazie kwatermistrzowskiej Centrum Szkolenia Policji w Legionowie. Trzon kadry kierowniczej PCD szczebla średniego stanowią policjanci Głównego Sztabu Policji KGP, jednakże znaczna część obsady PCD to pracownicy dydaktyczni CSP w Legionowie.

Operacje policyjne, w których Komendant Główny Policji sprawował dowodzenie, wykorzystując funkcjonalność PCD, to Finał Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012 oraz 19. Sesja Konferencji Stron Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych.

Struktura, funkcjonalność oraz zaplecze logistyczne PCD zapewniają wysoki poziom oraz ciągłość przepływu informacji, wspomagającego proces decyzyjny.

Zabezpieczenie Finału Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012 było realizowane w formie ogólnopolskiej

operacji policyjnej pod kryptonimem „HAT TRICK 2012”, w ramach której zaangażowano około 57 tys. funkcjonariuszy Policji. Jednak sercem całej operacji, strukturą zapewniającą współdziałanie z krajowymi i zagranicznymi podmiotami, współpracującymi z Policją w obszarze bezpieczeństwa i porządku publicznego, na poziomie strategicznym, był sztab dowódcy operacji – Policyjne Centrum Dowodzenia. PCD składało się z Centrum Dowodzenia Operacją, którego głównym zadaniem było skoordynowanie działań prowadzonych przez Policję na terenie całego kraju, oraz Centrum Wymiany Informacji, które było ukierunkowane na prowadzenie współpracy i wymiany informacji, w szczególności o charakterze międzynarodowym.

Do współpracy w Centrum Dowodzenia Operacją zostali również zaproszeni przedstawiciele innych służb, podmiotów i instytucji zaangażowanych w zapewnienie bezpieczeństwa UEFA EURO 2012, m.in.: Biura Ochrony Rządu, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Straży Ochrony Kolei, Żandar-

DOWODZENIE OPERACJAMI POLICYJNYMI

merii Wojskowej, a także Ministerstwa Obrony Narodowej (Dowództwo Wojsk Specjalnych i Dowództwo Operacyjne Sił Zbrojnych RP).

W Centrum Wymiany Informacji zadania realizowali oficerowie zagranicznych sił wspierających działania polskiej Policji, zaproszeni do współpracy na mocy międzynarodowych porozumień. W CWI gościliśmy policjantów i przedstawicieli służb porządku publicznego z Grecji, Rosji, Czech, Hiszpanii, Włoch, Irlandii, Chorwacji, Anglii, Holandii, Danii, Niemiec, Portugalii, Szwecji, Słowenii, Węgier, Austrii, Słowacji oraz Ukrainy. W oparciu o przyjęte rozwiązania współpracowaliśmy również z przedstawicielami Interpolowskiej Grupy Wsparcia Wydarzeń Wysokiej Rangi (IMEST) oraz Europolu, których zadaniem było wspieranie działań i realizowanie przedsięwzięć służby kryminalnej.

W ramach zintegrowanego podejścia do zapewnienia bezpieczeństwa do pracy w PCD zostali skierowani policjanci i pracownicy Policji z Centrum Szkolenia Policji w Legionowie, Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie, Komendy Głównej Policji oraz komend wojewódzkich Policji. W ramach przygotowania obsady przed rozpoczęciem operacji policyjnej odbył się cykl warsztatów z wykorzystaniem obiektu PCD i jego wyposażenia. Łącznie obsadę PCD stanowiło 300 osób, w tym 220 policjantów.

Realizacja operacji policyjnej pod kryptonimem „Klimat”, zarządzanej na potrzeby zabezpieczenia 19. Sesji Konferencji Stron Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych to średnio 2300 funkcjonariuszy Policji skierowanych każdego dnia do działań na terenie Warszawy, ale również sztab dowódcy operacji – Policyjne Centrum Dowodzenia, powołany na potrzeby skutecznego zarządzania siłami oraz przepływem informacji.

Na potrzeby operacji „Klimat” w strukturze sztabu dowódcy Policyjnego Centrum Dowodzenia wyodrębniono 21 zespołów funkcjonalnych, do zadań których m.in. należało:

- prowadzenie bieżącej współpracy z Komendą Stołeczną Policji i komendami wojewódzkimi Policji w zakresie działań związanych z rozpoznaniem oraz opracowywaniem analiz zagrożeń,
- koordynowanie realizacji podejmowanych eskort policyjnych,
- prowadzenie bieżącej międzynarodowej współpracy w zakresie potencjalnych zagrożeń,
- koordynowanie działań związanych z zabezpieczeniem logistycznym,
- koordynowanie przedsięwzięć związanych z zabezpieczeniem finansowym,
- bieżące monitorowanie mediów i prowadzenie obsługi medialnej.

W ramach struktury funkcjonalnej PCD został wyodrębniony również zespół dedykowany współpracy pozapolicyjnej, w którym zostały utworzone stanowiska pracy dla przedstawicieli poszczególnych służb i podmiotów odpowiedzialnych za zapewnienie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie kraju. W jego skład wchodził przedstawiciele Biura Ochrony Rządu, Straży Granicznej, Dowództwa Operacyjnego Sił Zbrojnych, Żandarmerii Wojskowej, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Ochrony Kolei. Przyjęcie takiego rozwiązania umożliwiło stałą dystrybucję informacji oraz pozyskiwanie istotnych danych bez zbędnej zwłoki.

W celu zapewnienia właściwej realizacji zadań o charakterze międzynarodowym, ze szczególnym uwzględnieniem wymia-

Wideokonferencja z udziałem Prezydenta RP

zdj. archiwum CSP

Centrum Dowodzenia Operacją PCD

zdj. archiwum CSP

Centrum Wymiany Informacji PCD

zdj. archiwum CSP

ny informacji, jednym z zadań sztabu dowódcy operacji było prowadzenie współpracy z organami ścigania innych państw europejskich oraz organizacjami i instytucjami o charakterze międzynarodowym. W związku z tym wyodrębniono w strukturach sztabu dodatkowe zespoły, tj.:

- zespół do spraw międzynarodowej wymiany informacji, do zadań którego w szczególności należała realizacja współpracy i wymiany informacji w wymiarze międzynarodowym i krajowym;
- zespół oficerów delegowanych na stanowisko dowodzenia ONZ, do zadań którego w szczególności należało zapewnie-

- nie właściwej współpracy Policyjnego Centrum Dowodzenia ze stanowiskiem dowodzenia ONZ w zakresie wymiany informacji w związku z prowadzoną operacją policyjną;
- stanowisko dla przedstawiciela Organizacji Narodów Zjednoczonych, do zadań którego w szczególności należało zapewnienie właściwej współpracy Policji ze służbami ONZ w zakresie wymiany informacji w związku z prowadzoną operacją policyjną.

Ponadto przez cały okres realizowanej operacji policyjnej dwóch przedstawicieli Interpolu (IMEST) wspierało działania polskiej Policji, przekazując informacje za pośrednictwem międzynarodowych kanałów wymiany informacji.

Łącznie obsada Policyjnego Centrum Dowodzenia wynosiła 148 osób, w tym 116 przedstawicieli Policji oraz 32 osoby z innych służb i podmiotów. Znaczna większość obsady PCD to osoby, które już zdobyły doświadczenie w ramach pracy w PCD

podczas realizacji operacji policyjnej „HAT TRICK 2012”. Zarówno plany operacji policyjnej „HAT TRICK 2012”, jak i operacji policyjnej „Klimat”, włączając w to struktury funkcjonalne sztabu dowódcy operacji, zostały przygotowane i opracowane w Głównym Sztabie Policji Komendy Głównej Policji.

W roku 2014 planowane jest uruchomienie PCD w związku z zabezpieczeniem Spotkania Gubernatorów Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju w Warszawie, zaplanowanego w dniach 14–16 maja, z udziałem około 2,5 tys. delegatów z 80 krajów, w tym osób podlegających ochronie BOR, oraz w związku z 18. Mistrzostwami Świata w Piłce Siatkowej Mężczyzn, które zostaną rozegrane w dniach 30 sierpnia – 21 września w 7 miastach Polski.

*ml. asp. Daniel Kędziara
specjalista Wydziału Operacyjnego GSP KGP*

Spotters Team Polska

Institucję policjanta-spottersa w polskiej Policji utworzono w maju 2009 r. na podstawie podpisanego przez Pierwszego Zastępcę Komendanta Głównego Policji dokumentu Instytucja spottersa – materiały pomocnicze¹, w którym zawarte zostały wszelkie istotne informacje dotyczące pracy i zadań policjanta-spottersa.

Zasadniczą przesłanką determinującą powołanie spottersa w danej jednostce Policji nie jest, jak się powszechnie uważa, funkcjonowanie na danym terenie klubu piłkarskiego, lecz liczba i waga wydarzeń, a dokładnie niepożądanych incydentów o cechach kryminogennych z udziałem kibiców piłkarskich nazywanych pseudokibicami.

Do innych ważnych powodów prowadzących do powoływania policjantów-spottersów należy chęć nawiązania dialogu z kibicami i zbudowania w ten sposób zaufania do Policji, a docelowo – z jednej strony wyeliminowania ze środowiska kibiców osób będących prowodyrami naruszeń prawa, a z drugiej – wypromowania postaw pożądaných. W założeniu spotters zna bardzo dobrze przypisaną mu grupę kibiców i w granicach nakreślonych prawem udziela jej również pomocy, będąc jednocześnie obok klubu i kibiców podmiotem czynnie zaangażowanym w kreowanie pożądaných zachowań sympatyków sportu na trybunach stadionu. Tak więc celem nadrzędnym pracy spottersa jest minimalizacja zagrożeń generowanych przez pseudokibiców poprzez eliminację osób niepożądanych z grupy kibiców lub zmianę ich nastawienia.

Dotychczas spośród policjantów deklarujących chęć pełnienia roli spottersa 281 funkcjonariuszy otrzymało certyfikaty

Strefa kibica w Warszawie

spottersa potwierdzające posiadanie niezbędnych kwalifikacji i wiedzy. Certyfikat jest również rękojmnią ukończenia szkolenia specjalistycznego organizowanego w Centrum Szkolenia Policji w Legionowie i Szkole Policji w Katowicach. Każde szkolenie podzielone jest na część teoretyczną i część praktyczną, w której prowadzone są warsztaty szkoleniowe. Szkolenie kończy się egzaminem w formie testu.

Policjant-spotters pełni służbę o charakterze prewencyjnym, w sposób jawny, lecz nie w policyjnym mundurze, a w niebieskiej kamizelce o ujednoliconym dla całej Unii Europejskiej wzorze. Jego wyposażenie to kajdanki, ręczny miotacz pieprzu, bezprzewodowe środki łączności radiowej oraz telefon komórkowy.

SPOTTERS TEAM POLSKA

Mecz towarzyski Polska – Ukraina w Łodzi

Do głównych zadań policjanta-spottersa należy:

- monitorowanie środowiska kibiców oraz współdziałanie na rzecz kulturalnego kibicowania;
- współpraca z innymi funkcjonariuszami Policji;
- współpraca z podmiotami zewnętrznymi odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo imprez sportowych (pracownikami służb porządkowych i informacyjnych organizatora imprezy);
- ujawnianie i identyfikacja zagrożeń związanych z imprezami sportowymi oraz przeciwdziałanie im.

Przed Turniejem Finałowym Mistrzostw Europy UEFA EURO 2012 w dniu 20 maja 2011 r. powołana została grupa policjantów o nazwie Spotters Team Polska, która realizowała zadania policjantów-spottersów podczas meczów testowych rozgrywanych przed turniejem, jak również w trakcie trwania UEFA EURO 2012. W składzie STP znajduje się 30 funkcjonariuszy, z których 10 stanowi rezerwę. Funkcjonariusze STP to policjanci posiadający duże doświadczenie w pracy spottersa, zarówno na gruncie krajowym, jak i międzynarodowym.

Funkcjonariusze STP od lipca 2011 r. pełnią służbę na stadionach podczas wszystkich meczów piłkarskiej reprezentacji narodowej Polski rozgrywanych na terenie RP. Dodatkowo w trakcie EURO 2012 pełnili służbę w związku z otwartymi treningami reprezentacji Polski, które miały miejsce na stadionie Polonii w Warszawie. Ponadto realizowali zadania w „strefie kibica” zarówno na terenie Warszawy, jak i Wrocławia. Swoje zadania wykonywali także podczas meczu ćwierćfinałowego rozegranego na stadionie PGE Arena w Gdańsku pomiędzy reprezentacjami narodowymi Niemiec i Grecji oraz meczu półfinałowego rozegranego na Stadionie Narodowym w Warszawie pomiędzy reprezentacjami narodowymi Włoch i Niemiec.

Oprócz grupy STP w trakcie EURO 2012 swoją wiedzę i doświadczenie wykorzystywali także spottersi klubowi (tzw. lokalni), którzy realizowali zadania na terenie Gdańska, Poznania, Warszawy i Wrocławia oraz w ośrodkach pobytowych i podczas otwartych treningów poszczególnych reprezentacji narodowych.

Wszystkie działania realizowane przez spottersów podczas EURO 2012 miały korzystny wpływ na poczucie bezpieczeństwa oraz samo bezpieczeństwo uczestników turnieju. W ramach swojej pracy spottersi przekazali dowódcom zabezpieczenia ogromną ilość informacji, w tym często mających istotny wpływ na rozwój i kierunek działań prowadzonych przez Policję. Przede wszystkim nieśli pomoc polskim kibi-

com oraz sympatykom piłki nożnej, którzy przyjechali na finał UEFA EURO 2012 z innych krajów.

Należy podkreślić, że przydatność i skuteczność działań STP podczas EURO 2012 zostały bardzo wysoko ocenione przez Zespół Oceniający Dowódcy Operacji Policyjnej pod kryptonimem „HAT TRICK 2012”. Ponadto Zespół wskazał zasadność kontynuacji prac Spotters Team Polska.

Obecnie zadania spottersów są wykonywane we wszystkich jednostkach organizacyjnych Policji szczebla wojewódzkiego. Funkcjonariusze wchodzący w skład STP pełnią służbę w jednostkach macierzystych, realizując zadania spottersa w lokalnych środowiskach kibicowskich. Ponadto są zaangażowani w zabezpieczenie meczów piłkarskich drużyny narodowej rozgrywanych na terenie RP, a także – w zależności od zidentyfikowanych zagrożeń – biorą udział w zabezpieczeniach meczów reprezentacji rozgrywanych poza granicami kraju. W 2013 r. uczestniczyli w zabezpieczeniu 10 meczów – w Polsce, Czarnogórze, Wielkiej Brytanii i San Marino. Wsparcie działań realizowanych przez STP, w ujęciu organizacyjnym oraz osobowym, prowadzone jest z udziałem funkcjonariuszy Głównego Sztabu Policji KGP.

Główne kierunki planowanej aktywności policjantów-spottersów zarówno w ujęciu lokalnym, jak i krajowym, to:

- oddziaływanie prewencyjne na uczestników imprezy;
- programy szkoleniowe kierowane do środowisk kibicowskich;
- wymiana posiadanych informacji;
- mediacje pomiędzy organizatorem imprezy a kibicami.

Formą wsparcia dla pracy policjantów-spottersów są zadania realizowane przez wydziały ds. zwalczania przestępczości pseudokibiców, które zostały stworzone w Komendzie Wojewódzkiej Policji we Wrocławiu oraz w Komendzie Stołecznej Policji. W pozostałych komendach wojewódzkich Policji zadania realizowane przez ww. komórki wykonywane są przez nieetatowe zespoły umieszczone w strukturach wydziałów kryminalnych. Dzięki implementacji takich rozwiązań podjęto skuteczną walkę ze zjawiskiem chuligaństwa stadionowego.

*ml. asp. Daniel Kędzióra
specjalista Wydziału Operacyjnego GSP KGP*

¹ Dokument został opracowany w lutym 2009 r. w GSP KGP.

Współpraca międzynarodowa

Kwestia bezpieczeństwa i porządku publicznego w obecnych czasach nie jest domeną tylko i wyłącznie krajową. Polska od 2004 r. jest krajem członkowskim Unii Europejskiej oraz Strefy Schengen, co łącznie ze zniesieniem kontroli na granicach wewnętrznych UE oznacza możliwość łatwiejszego przemieszczania się osób, również tych, które mogą naruszyć porządek publiczny lub zakłócić bezpieczeństwo publiczne. Okazją do tego typu działań są różnego rodzaju imprezy o charakterze masowym, organizowane na terenie krajów członkowskich Unii Europejskiej. Fakt braku kontroli na granicach wewnętrznych nie musi oznaczać osłabienia stanu bezpieczeństwa.

Jednym ze środków kompensujących brak takiej kontroli jest pościg transgraniczny koordynowany w Głównym Sztabie Policji Komendy Głównej Policji. Założenia prowadzenia działań w ramach pościgu transgranicznego regulowane są przez przepisy Konwencji Wykonawczej do Układu z Schengen¹, unijne akty prawne powiązane bądź wynikające z dorobku prawnego Schengen, dotyczące współpracy policyjnej, a także umowy bilateralne i porozumienia z państwami-członkami strefy Schengen. Z posiadanych danych za rok 2013 wynika, że instrument ten stosowany jest głównie na granicy polsko-niemieckiej (33 przypadki), natomiast sporadycznie na granicy polsko-czeskiej (2 przypadki)².

Działania te, z uwagi na zagrożenie życia i zdrowia zarówno uciekających, jak i policjantów realizujących pościg są obwarowane wymogami, jakie muszą zostać spełnione, aby mogły być kontynuowane na terenie innego kraju, i wymagają od polskich policjantów znajomości procedur oraz prawa sąsiedniego kraju. W związku z powyższym, od momentu zniesienia kontroli na granicach wewnętrznych Strefy Schengen (21 grudnia 2007 r.) do chwili obecnej organizowane są liczne szkolenia i ćwiczenia praktyczne z tej tematyki. Przykładem takiego działania były realizowane w styczniu 2013 r.

przez Komendę Wojewódzką Policji w Białymstoku wspólnie z partnerami z Litwy, Łotwy i Estonii ćwiczenia pościgu transgranicznego, których obserwatorami byli zaproszeni funkcjonariusze Komendy Głównej Policji. Tego typu przedsięwzięcia umożliwiły sprawdzenie procedur pościgu na granicy z Litwą oraz wymianę doświadczeń z partnerami z zagranicy i z kraju (zaproszono również policjantów z KWP we Wrocławiu, Krakowie, Lublinie oraz z Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie).

Oprócz przestrzegania już ustanowionego prawa europejskiego, Policja od momentu wejścia Polski do Unii Europejskiej aktywnie uczestniczy w pracach różnych gremiów międzynarodowych poświęconych wszelkiego rodzaju aspektom zapobiegania i zwalczania przestępczości, w tym tworzeniu prawa. Bezpieczeństwo imprez masowych jest właśnie jednym z obszarów, w którym Polskę reprezentują funkcjonariusze i pracownicy cywilni Głównego Sztabu Policji Komendy Głównej Policji.

W trakcie polskiej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej w II połowie 2011 r. przedstawiciel Głównego Sztabu Policji Komendy Głównej Policji przewodniczył grupie ekspertów ds. bezpieczeństwa imprez sportowych w ramach Grupy Roboczej ds. Egzekwowania Prawa (Football Expert Group), co wymagało od niego oraz osób go wspierających znajomości prawa europejskiego, umiejętności negocjacji stanowiska oraz umiejętności prowadzenia prac gremium składającego się z ekspertów ze wszystkich 27 krajów Unii. W wyniku prac gremium udało się przyjąć konkluzje Rady UE określające kierunki na najbliższe lata oraz zakres współpracy z krajami trzecimi w zakresie bezpieczeństwa imprez sportowych. Konkluzje te miały znaczenie dla zbliżającego się w tamtym okresie najważniejszego wydarzenia sportowego ostatnich lat w Polsce, tj. Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012, organizowanego wspólnie z partnerem ukraińskim, który jest

Ćwiczenia pościgu transgranicznego z funkcjonariuszami z Litwy

zdj. archiwum KWP Białystok

WSPÓLPRACA MIĘDZYNARODOWA

zdj. archiwum GSP KGP

Spotkania organizowane w Polsce w związku z bezpieczeństwem imprez sportowych

zdj. archiwum GSP KGP

właśnie tzw. krajem trzecim. Po doświadczeniach zebranych podczas zabezpieczenia wspomnianego turnieju, w wyniku prac w tym gremium oraz grupy eksperckiej ds. bezpieczeństwa imprez sportowych Think Tank, z inicjatywy polskiej udało się wypracować uniwersalną umowę międzynarodową regulującą kwestie pobytu policjantów zagranicznych w kraju organizującym daną imprezę sportową. Oprócz zapewnienia bezpieczeństwa podczas największych imprez sportowych (olimpiady, mistrzostwa świata/Europy w różnych dyscyplinach sportowych) i współpracy międzynarodowej w tym zakresie, na spotkaniach tych gremiów omawiana jest również strategia rozwoju działania sieci Narodowych Punktów Informacyjnych ds. Piłki Nożnej (z ang. *National Football Information Point* – NFIP), które pierwotnie zostały powołane jedynie do współpracy w zakresie piłki nożnej, a obecnie rozszerzyły swoje działanie również na inne dyscypliny sportowe.

Przedstawiciele sieci NFIP (przedstawiciele wszystkich krajów członkowskich Unii Europejskiej) spotykają się średnio raz na pół roku (spotkanie organizuje kraj aktualnie sprawujący prezydencję w Radzie Unii Europejskiej, a odbywają się one w siedzibie Rady w Brukseli). W 2013 r. odbyło się jednak tylko jedno takie spotkanie (w październiku), pod przewodnictwem Litwy. Omawiano na nim m.in. takie sprawy, jak:

- rozwiązania prawne w zakresie uniemożliwienia wyjazdu na mecze piłki nożnej kibicom stwarzającym zagrożenie,
- współpraca punktów NFIP (proponując aktualizacji dokumentów unijnych w tym zakresie),
- realizacja szkoleń w zakresie zabezpieczenia imprez sportowych przez Europejską Akademię Policyjną (CEPOL),
- wyniki konferencji UEFA w Warszawie dotyczące kwestii bezpieczeństwa meczów Ligi Mistrzów i Ligi Europy,
- zabezpieczenie Mistrzostw Europy w Koszykówce Mężczyzn „Eurobasket 2013”, które odbyły się w Słowenii,
- przygotowania do współpracy policyjnej podczas Mistrzostw Świata oraz Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej, które odbędą się odpowiednio w 2014 r. w Brazylii oraz w 2016 r. we Francji.

W węższym gronie eksperci ds. bezpieczeństwa imprez sportowych spotykają się w ramach grupy Think Tank, i omawiają bieżące kwestie związane z zapewnieniem bezpieczeństwa imprez, a także aspekty dyskutowane na forach europejskich oraz światowych. Do tego grona w 2007 r. został zaproszony ekspert z Polski i od tego czasu w jego pracach bierze udział przedstawiciel Głównego Sztabu Policji Komendy Głównej Policji. Eksperci z Think Tanku w 2013 r. spotkali się trzykrotnie:

w styczniu – w Londynie, w maju – w Wilnie oraz w grudniu – w Belfaście.

Doświadczenia polskie zebrane w trakcie przygotowania i realizacji policyjnego zabezpieczenia turnieju finałowego Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012 przyczyniły się również do wzrostu aktywności polskiej na forum międzynarodowym w zakresie szkoleniowym. Z uwagi na dobre oceny działań polskiej Policji podczas zabezpieczania mistrzostw polscy policjanci są zapraszani do udziału w charakterze ekspertów na liczne przedsięwzięcia szkoleniowe organizowane zarówno w krajach Unii Europejskiej, jak i poza nią. W 2013 r. eksperci z Polski opowiadali o swoich doświadczeniach na seminariach i konferencjach organizowanych w Turcji, Bośni i Hercegowinie, Rosji, Holandii, Słowacji czy Rumunii, wspierając tym samym działania takich instytucji, jak: Komisja Unii Europejskiej (instrument Taix), Europejska Akademia Policyjna (CEPOL) czy Europejski Urząd Policji (EUROPOL). Ponadto w celu zapoznania się z rozwiązaniami polskimi, w szczególności funkcjonowaniem Policyjnego Centrum Dowodzenia, gościli u nas policjanci z takich krajów, jak Brazylia, Mongolia czy Chiny, a kwestia EURO 2012 była przedmiotem obrad spotkania ekspertów krajów Forum Salzburg (Austria, Bułgaria, Słowacja, Słowenia i Węgry) organizowanego w Warszawie w marcu 2013 r. oraz spotkania z ekspertami z Francji, Czech i Niemiec organizowanego w Szczytnie w październiku ubiegłego roku. Doświadczenia Komendy Głównej Policji oraz komend wojewódzkich Policji umożliwiły także wygranie przez Szkołę Policji w Katowicach, w ramach konkursu ogłoszonego przez Europejską Akademię Policyjną (CEPOL), organizacji, wspólnie z partnerem czeskim, dwuetapowego szkolenia z zakresu bezpieczeństwa publicznego i zarządzania tłumem (z ang. *Public order and crowd management*), w którym wzięli udział eksperci ds. imprez sportowych z 21 krajów Unii Europejskiej oraz 2 przedstawiciele Interpolu. W realizacji przedsięwzięcia szkołę wspierali m.in. eksperci z Głównego Sztabu Policji KGP.

W roku 2014 kwestie współpracy międzynarodowej będą również istotnym elementem prac Komendy Głównej Policji oraz jednostek podległych. Uregulowanie kwestii pościgu transgranicznego będzie tematem rozmów ze stroną niemiecką, a możliwości jego prowadzenia/kontynuowania będą omawiane na spotkaniu z przedstawicielami komórek sztabowych komend wojewódzkich Policji. Ponadto w dalszym ciągu zamierzamy uczestniczyć w pracach gremiów międzynarodowych zajmujących się kwestią bezpieczeństwa imprez sportowych (NFIP,

Think Tank), a z uwagi na fakt, że coraz więcej imprez europejskich będzie odbywać się poza granicami Unii Europejskiej, przedstawiciel polskiej Policji będzie uczestniczył w pracach gremium Komitetu Rady Europy. W tym roku, wspólnie z Wyższą Szkołą Policji w Szczytnie, chcemy zorganizować szkolenie z zakresu bezpieczeństwa imprez sportowych w ramach Europejskiej Akademii Policyjnej CEPOL. Czekamy także na decyzję Ministerstwa Spraw Zagranicznych co do organizacji polsko-tureckiego przedsięwzięcia z okazji wypadającego w tym roku 600-lecia nawiązania stosunków dyplomatycznych pomiędzy oboma krajami. Wszelkie tego typu działania umożliwiają ekspertom z Polski nawiązywanie kontaktów ze swoimi

odpowiednikami z zagranicy, wymianę doświadczeń i poznanie rozwiązań innych krajów w danej dziedzinie, co przyczynia się do poprawy bezpieczeństwa i lepszego wykonywania działań przez polskich policjantów w kraju i za granicą.

*podinsp. Paweł Pinda,
radca Wydziału Operacyjnego GSP KGP*

¹ Konwencja wykonawcza do układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 r. między Rządami Państw Unii Gospodarczej Beneluxu, Republiki Federalnej Niemiec oraz Republiki Francuskiej w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach (Dz. Urz. UE L239/19 z 22 września 2000 r.).

² Dane Głównego Sztabu Policji KGP.

Wojewódzkie zespoły interdyscyplinarne ds. bezpieczeństwa imprez sportowych

W obszarze szeroko rozumianego bezpieczeństwa imprez masowych Policja realizuje zadania, które mają charakter zarówno prewencyjny, jak i operacyjny i dochodzeniowo-sledczy. Obok zabezpieczenia prewencyjnego w miejscu i w czasie trwania imprezy oraz zabezpieczenia przejazdów jej uczestników, siły Policji muszą być także przygotowane do podjęcia działań interwencyjnych w przypadku wystąpienia zbiorowego naruszenia prawa podczas imprezy. W zakresie powyższych działań Policja musi współpracować m.in. z organizatorami imprez masowych oraz ich służbami porządkowymi, a także z przewoźnikami świadczącymi usługi uczestnikom imprez i ze Strażą Ochrony Kolei. Ponadto do obowiązków Policji należy prowadzenie przed każdą imprezą działań rozpoznawczych w celu ustalenia ewentualnych zagrożeń ze strony jej uczestników, a także – niezależnie od przebiegu imprezy – działań rozpoznawczo-wykrywczych, ukierunkowanych na ustalenie sprawców przestępstw i wykroczeń. Do zadań niemających bezpośredniego związku z przeprowadzaniem imprez, lecz realizowanych przez Policję w ramach obowiązków związanych z bezpieczeństwem imprez masowych, należy prowadzenie i nadzorowanie postępowań przygotowawczych w sprawach dotyczących naruszeń prawa popełnionych w związku z imprezami masowymi.

Aby usprawnić współpracę i stworzyć wspólną płaszczyznę porozumienia dla różnych podmiotów, w szczególności pozapolicyjnych, zaangażowanych w działania z obszaru bezpieczeństwa w związku z przeprowadzanymi imprezami sportowymi, jesienią 2012 r. z inicjatywy wojewodów zostały powołane wojewódzkie zespoły interdyscyplinarne ds. bezpieczeństwa imprez sportowych. Zespoły te (szesnaście – po jednym w każdym województwie, w skład mazowieckiego zespołu interdyscyplinarnego wchodzi zarówno KWP Radom, jak i KSP) mają charakter opiniująco-doradczy,

a w ich skład oprócz przedstawicieli wojewodów wchodzi przedstawiciele władz samorządowych, Policji, Państwowej Straży Pożarnej, Państwowego Inspektora Sanitarnego, ratownictwa medycznego, wojewódzkich i powiatowych inspektorów budowlanych, prokuratur i sądów okręgowych, podmiotów świadczących uczestnikom imprez sportowych usługi transportu publicznego, Służby Ochrony Kolei, a także związków i klubów sportowych.

Zespoły pracują na posiedzeniach bądź w trybie obiegowym – w zależności od przyjętych założeń i potrzeb wynikających z charakteru realizowanych przedsięwzięć oraz sytuacji na arenie sportowej – zajmując się analizą stanu bezpieczeństwa podczas imprez masowych, bezpieczeństwem infrastruktury obiektów sportowych, procedurami i wspólnymi działaniami operacyjnymi, eliminowaniem zagrożeń i reagowaniem w przypadkach łamania prawa, czy wreszcie przedsięwzięciami edukacyjnymi i budową społecznego poparcia dla inicjatyw służących bezpieczeństwu. Łącznie w 2013 r. na terenie kraju zorganizowano 224 spotkania zespołów interdyscyplinarnych. Współpraca interdyscyplinarna nie tylko zaktywizowała wszystkie podmioty i służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo imprez sportowych, lecz także przyniosła konkretne efekty w postaci wypracowania i wdrożenia ujednoczonych wspólnych strategii bezpieczeństwa imprez sportowych w poszczególnych województwach, dokonania przeglądu procedur dystrybucji biletów i wchodzenia na stadion, wypracowania standardów regulaminów imprez masowych i stadionów, przygotowania wykazu przewoźników autokarowych, zapewnienia bezpośredniej kontroli przebiegu meczów piłkarskich przez obserwatorów z ramienia samorządów i wojewodów, wprowadzenia „weekendowo-kolejkowych” dyżurów prokuratorów w czasie rozgrywek piłkarskich.

*Joanna Redzicka
specjalista Wydziału Operacyjnego Głównego Sztabu Policji KGP*

National Football Information Point (NFIP)

Krajowy Punkt Informacyjny do spraw imprez sportowych (KPI)

Zgodnie z zapisami decyzji Rady Unii Europejskiej 2002/348/WSiSW z dnia 25 kwietnia 2002 r. dotyczącej bezpieczeństwa w związku z meczami piłki nożnej o charakterze międzynarodowym¹ w każdym państwie członkowskim funkcjonuje narodowy punkt informacyjny o charakterze policyjnym dla piłki nożnej (NFIP). Każdy NFIP powstał jako bezpośredni, centralny punkt kontaktowy do wymiany istotnych informacji oraz dla ułatwiania międzynarodowej współpracy policyjnej w zakresie meczów piłki nożnej o charakterze międzynarodowym. Wymiana informacji między punktami zwykle ma charakter bezpośredni, czasem jednak wymaga pośrednictwa oficerów łącznikowych polskiej Policji (obecnie akredytowanych przy polskich placówkach dyplomatycznych w siedmiu krajach europejskich) lub kanałów Biura Międzynarodowej Współpracy Policji Komendy Głównej Policji wykorzystywanych do kontaktów z międzynarodowymi organizacjami policyjnymi – Europol i Interpol.

Rola oraz zadania punktów NFIP regulowane są m.in. przez rezolucję Rady z dnia 3 czerwca 2010 r. w sprawie zaktualizowanego podręcznika z zaleceniami w zakresie międzynarodowej współpracy policyjnej oraz w zakresie działań prewencyjnych i kontrolnych związanych z aktami przemocy i zakłóceniami porządku podczas międzynarodowych meczów piłki nożnej, które dotyczą co najmniej jednego państwa członkowskiego (2010/C 165/01)². Zgodnie z tym dokumentem polski NFIP, podobnie jak jego odpowiedniki w innych państwach europejskich, realizuje zadania w zakresie koordynacji wymiany informacji policyjnych (pozaoperacyjnych) związanych z meczami piłki nożnej o charakterze międzynarodowym (w szczególności dotyczących przemieszczania się uczestników imprez sportowych o charakterze masowym, ich liczby i ewentualnych zagrożeń z ich strony), uaktualniania analizy ryzyka dotyczącej klubów piłkarskich i drużyny narodowej, a także zarządzania danymi osobowymi kibiców stwarzających zagrożenie. Tym samym stanowi główne wsparcie informacyjne dla krajowych podmiotów i służb zaangażowanych w działania na rzecz bezpieczeństwa organizowanych w kraju meczów piłkarskich o charakterze międzynarodowym. W praktyce zakres działalności polskiego NFIP – podobnie jak punktów NFIP w wielu innych krajach – rozciąga się na inne popularne dyscypliny sportowe, co wynika bezpośrednio z roli, jaką komórka ta odgrywa jednocześnie na gruncie rodzimym, gdzie funkcjonuje pod nazwą wprost wskazującą na obszar jej zainteresowania, mianowicie Krajowego Punktu Informacyjnego do spraw Imprez Sportowych (pierwotnie Krajowego Punktu Kontaktowego ds. Imprez Masowych).

Będąc nadrzędną tego typu komórką informacyjną w kraju, mającą charakter policyjny, KPI jest umocowany w strukturze i organizacji Głównego Sztabu Policji Komendy Głównej Policji

i realizuje zadania z zakresu gromadzenia i przetwarzania informacji, o których mowa w ustawie z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych³. Szczegółowe zasady działania KPI wynikają z zarządzenia nr 982 Komendanta Głównego Policji z dnia 21 września 2007 r. w sprawie zasad organizacji i trybu wykonywania przez Policję zadań związanych z rozpoznaniem, zapobieganiem, zwalczaniem przestępstw i wykroczeń popełnianych w związku z imprezami sportowymi oraz gromadzenia i przetwarzania informacji dotyczących bezpieczeństwa masowych imprez sportowych⁴. Zgodnie z treścią zarządzenia i hierarchizacją struktur organizacyjnych w Policji, KPI współpracuje z analogicznymi, podrzędnymi podmiotami policyjnymi przetwarzającymi informacje z zakresu bezpieczeństwa masowych imprez sportowych⁵, tj. wojewódzkimi punktami kontaktowymi do spraw imprez masowych (którym z kolei podlegają miejskie i powiatowe punkty kontaktowe). Na każdym szczeblu organizacyjnym sprawna i efektywna praca punktów wymaga ścisłej współpracy komórek właściwych w sprawach sztabowych z komórkami pionu kryminalnego.

Joanna Redzicka
specjalista Wydziału Operacyjnego Głównego Sztabu Policji KGP

¹ Dz. U. L121/1 z 8.05.2001.

² Dz. U. C 165/1 z 24.06.2010.

³ Dz. U. z 2013 r. poz. 611, z późn. zm.

⁴ Dz. Urz. KGP Nr 17, poz. 129.

⁵ Dwa razy w roku KPI KGP opracowuje raporty statystyczne z zakresu bezpieczeństwa imprez masowych. Raporty te są dostępne na stronie internetowej punktu: www.kpk.policja.gov.pl w zakładkach „Statystyki” oraz „EURO 2012”.

Akty prawne

Rezolucja Rady 2010/C 165/01 z dnia 3 czerwca 2010 r. w sprawie zaktualizowanego podręcznika z zaleceniami w zakresie międzynarodowej współpracy policyjnej oraz w zakresie działań prewencyjnych i kontrolnych związanych z aktami przemocy i zakłóceniami porządku podczas międzynarodowych meczów piłki nożnej, które dotyczą co najmniej jednego państwa członkowskiego (Dz. U. C 165/1 z 24.06.2010).

Decyzja Rady Unii Europejskiej 2002/348/WSiSW z dnia 25 kwietnia 2002 r. dotyczącej bezpieczeństwa w związku z meczami piłki nożnej o charakterze międzynarodowym (Dz. U. L121/1 z 8.05.2001).

Ustawa z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 611, z późn. zm.).

Zarządzenie nr 982 Komendanta Głównego Policji z dnia 21 września 2007 r. w sprawie zasad organizacji i trybu wykonywania przez Policję zadań związanych z rozpoznaniem, zapobieganiem, zwalczaniem przestępstw i wykroczeń popełnianych w związku z imprezami sportowymi oraz gromadzenia i przetwarzania informacji dot. bezpieczeństwa masowych imprez sportowych (Dz. Urz. KGP Nr 17, poz. 129).

Oddziały i samodzielne pododdziały prewencji Policji

Oddziały prewencji Policji (OPP) oraz samodzielne pododdziały prewencji Policji (SPPP) są jednostkami organizacyjnymi polskiej Policji¹ przeznaczonymi głównie do działań zespołowych w ramach pododdziałów zwartych.

Do głównych zadań tych jednostek należą:

- wykonywanie czynności związanych z prowadzeniem operacji policyjnych w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa i porządku publicznego;
- udział w działaniach pościgowo-blokadowych za niebezpiecznym przestępcą;
- ochrona porządku publicznego w czasie konstytucyjnie określonych stanów nadzwyczajnych, katastrof naturalnych i awarii technicznych;
- ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego podczas pobytu przedstawicieli obcych państw;
- ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego podczas legalnych zgromadzeń publicznych oraz w czasie imprez masowych i protestów społecznych;
- przywracanie porządku publicznego w przypadkach zbiorowego naruszenia prawa;
- wspieranie jednostek Policji w działaniach patrolowych oraz patrolowo-interwencyjnych.

Na terenie Polski jest utworzonych 13 oddziałów prewencji Policji (jednostki powyżej 240 etatów) oraz 8 samodzielnych pododdziałów prewencji Policji². Największym z nich jest Oddział Prewencji Policji Komendy Stołecznej Policji zawierający w swoich strukturach 12 kompanii prewencji. Łącznie stan etatowy we wszystkich oddziałach/pododdziałach prewencji Policji wynosi obecnie 6751 policjantów, co oznacza, że 6,6% wszystkich policjantów pełni służbę w oddziałach prewencji. Liczba etatów w poszczególnych OPP/SPPP³:

ODDZIAŁY PREWENCJI POLICJI:							
KSP	1287	Poznań	472	Wrocław	342	Białystok	243
Katowice	693	Łódź	454	Gdańsk	342	Bydgoszcz	243
		Kraków	454	Szczecin	342	Lublin	243
						Rzeszów	243
						Olsztyn	243

SAMODZIELNE PODODDZIAŁY PREWENCJI POLICJI:							
Kielce	206	Radom	166	Opole	140	Częstochowa	118
		Płock	166			Bielsko-Biała	118
						Legnica	118
						Zielona Góra	118

Techniczne środki wsparcia – urządzenie rozgłaszające L-RAD

Techniczne środki wsparcia – armatka wodna TAJFUN 3

Charakter wykonywanych zadań przez OPP/SPPP wymaga wyposażenia tego typu jednostek w specjalistyczny sprzęt. Oddziały wykorzystują w swoich działaniach m.in. miotacze wody (38 sztuk), automatyczne wyrzutnie granatów łzawiących (40 sztuk), transportery opancerzone (5 sztuk) czy urządzenia rozgłaszające L-RAD (6 sztuk)⁴.

Wyposażenie policjanta także różni się od tego używanego przez funkcjonariuszy nierealizujących działań w oddziałach zwartych. Chodzi tu przede wszystkim o broń gładkolufową, siatkowe zestawy obezwładniające, plecakowe miotacze substancji obezwładniających czy środki pirotechniczne o właściwościach ogłuszających lub oślniewających.

Należy przy tym zaznaczyć, że OPP i SPPP stanowią odwód Komendanta Głównego Policji przeznaczony do działań na obszarze Polski, a ich koncentracja jest dokonywana na podstawie decyzji komendanta. Możliwość skierowania znacznych sił w zagrożony rejon Polski ma istotne znaczenie w aspekcie braku możliwości „ściągnięcia” sił ze szkół Policji czy braków kadrowych w innych jednostkach organiza-

ODDZIAŁY PREWENCJI POLICJI

Ćwiczenie taktyki przez policjantów oddziału prewencji

Ćwiczenia we Francji

cyjnych Policji. O skali wykorzystania oddziałów jako odvodu Komendanta Głównego Policji świadczy fakt, że tylko w 2013 r. do działań poza teren macierzystego województwa skierowano 9244 policjantów, 23 miotacze wody, 9 urządzeń rozgłaszających L-RAD z załogą oraz 65 zespołów medycznych z załogą⁵. Siły te stanowiły istotne wsparcie przy zabezpieczeniu imprez sportowych, protestów (np. związków zawodowych w Warszawie we wrześniu) czy konferencji klimatycznej COP19.

Podstawowym dokumentem opisującym sposób działania oddziałów prewencji jest zarządzenie nr 1114 Komendanta Głównego Policji⁶ określające sposoby przemieszczania się policjantów oraz rodzaje stosowanych szyków i ugrupowań. Uzupełnieniem tego dokumentu jest zarządzenie Z-19 Komendanta Głównego Policji⁷, które weszło w życie w sierpniu 2013 r., opisujące sposoby działania oddziałów podczas zatrzymywania określonych osób. Ze względu na charakter opisywanych działań oraz bezpieczeństwo policjantów je realizujących dokument oznaczono klauzulą niejawności.

Warunkiem koniecznym do przygotowania na odpowiednim poziomie policjantów wykonujących działania w oddziałach zwartych Policji jest właściwe szkolenie. Za realizację doskonalenia zawodowego policjantów odpowiedzialni są komendanci wojewódzcy Policji, jednakże są organizowane również spotkania i szkolenia o charakterze centralnym. W 2013 r. dowódcy oddziałów/pododdziałów wraz z zastępcami lub pomocnikami ds. szkoleń spotkali się dwukrotnie, omawiając bieżące

wydarzenia oraz problemy, z jakimi spotykają się w toku wykonywania obowiązków służbowych. Spotkania te były również okazją do wymiany poglądów oraz uzyskania informacji na temat planów Komendy Głównej Policji w stosunku do funkcjonowania oddziałów zwartych jako centralnego odvodu Komendanta Głównego Policji. Organizacja tego typu przedsięwzięć będzie kontynuowana również w 2014 r. Jednym z efektów spotkania przedstawiciele Komendy Głównej Policji z dowódcami oddziałów była decyzja o podjęciu prac nad programem szkolenia dla średniej kadry dowódczej (od szczebla dowódcy drużyny), który będzie cyklicznie realizowany we współpracy ze szkołami Policji oraz z wykorzystaniem kadry dowódczej oddziałów prewencji.

Specjalizacja działań wyodrębnionych grup policjantów jest oznaką postępujących zmian w taktyce działań oddziałów zwartych Policji. Obecnie w Europie można zaobserwować trend zmiany funkcjonowania i wykorzystania oddziałów zwartych, które coraz częściej odchodzą od statycznej obrony z wykorzystaniem tarcz ochronnych, zastępując ją dynamicznymi działaniami w różnych miejscach agresywnego tłumu. Przykładem jest policja czeska, w której tylko jeden policjant w drużynie wyposażony jest podczas działań w małą tarczę ochronną, a także policja niemiecka, wykorzystująca od niedawna kilkusobowe drużyny, których policjanci w ogóle nie posiadają tarcz ochronnych. Policja szwedzka wykorzystuje natomiast w działaniach oddziałów zwartych zespoły negocjatorów, które ułatwiają komunikację pomiędzy dowódcą

Zabezpieczenie meczu w Wilnie

sił policyjnych a organizatorem imprezy. Oczywiście, zmiana taktyki działania nie może odbyć się kosztem bezpieczeństwa policjantów, dlatego też w dalszym ciągu należy dążyć do udoskonalenia umundurowania, wyposażenia i uzbrojenia funkcjonariuszy oddziałów.

Zdobywanie wiedzy o sposobach i taktyce działań oddziałów prewencji Policji innych krajów jest możliwe dzięki stale rozwijanej współpracy międzynarodowej. Obecnie polska Policja, jako jedna z pierwszych w Europie, może pochwalić się współdziałaniem i realizacją działań poza terenem kraju w większym wymiarze. W lipcu ubiegłego roku 31 funkcjonariuszy Oddziału Prewencji Policji w Białymstoku (w tym załoga miotacza wody) wspierała działania policji litewskiej przy zabezpieczaniu meczu piłki nożnej pomiędzy drużynami Žalgiris Kowno – Lech Poznań, a funkcjonariusze Oddziału Prewencji Policji w Krakowie co roku wspierają policjantów z Węgier w zabezpieczaniu wyścigów Formuły 1 na torze Hungaroring pod Budapesztem.

Równie intensywnie jest prowadzona współpraca w zakresie szkoleniowym, zarówno na szczeblu wojewódzkim, jak i centralnym. Oddziały prewencji Policji współpracują na bieżąco ze swoimi odpowiednikami z takich państw, jak: Estonia, Litwa, Łotwa (OPP w Białymstoku) czy Niemcy (OPP w Łodzi). W dniach 15–29 czerwca 2013 r. w Saint-Astier (Francja) odbyły się ćwiczenia Sił Policyjnych Unii Europejskiej, w których Polskę reprezentowało 17 policjantów OPP w Krakowie oraz 1 policjant OPP w Łodzi. Podczas ćwiczeń polscy policjanci realizowali działania z zakresu interwencji i akcji policyjnych (zatrzymanie osób podejrzanych, ochrona VIP, konwojowanie osób zatrzymanych, udzielanie pierwszej pomocy poszkodowanym) oraz działania w ramach oddziału zwartego, których celem było przywrócenie naruszonego porządku publicznego (walka z tłumem demonstrantów, zatrzymywanie najbardziej agresywnych osób). Udział w ćwiczeniach potwierdził profesjonalne przygotowanie polskich policjantów do skutecznego działania w środowisku międzynarodowym, a poziom ich umiejętności, zaangażowanie i wszechstronne wykształcenie zostały wysoko ocenione przez ekspertów sił policyjnych krajów Unii Europejskiej.

Taktyka oddziałów prewencji Policji była również tematem międzynarodowego spotkania zorganizowanego przez Główny Sztab Policji Komendy Głównej Policji w dniach 12–15 października 2013 r. w Wyższej Szkole Policji w Szczytnie. W spotkaniu oprócz dowódców wszystkich oddziałów z Polski wzięli udział przedstawiciele policji z Francji, Niemiec i Czech, którzy prezentowali przyjętą przez nich taktykę działania. Jedną z ciekawszych informacji było przedstawienie przez kolegów z Czech taktyki z wykorzystaniem Zespołów Antykonfliktowych Policji, które obecnie są tworzone w poszczególnych komendach wojewódzkich Policji.

Współpraca międzynarodowa będzie kontynuowana w 2014 r. Obecnie w Komendzie Głównej Policji trwają prace przygotowawcze do organizacji dwóch wyjazdów pododdziału Policji w celach szkoleniowych do Francji (współpraca dwustronna) oraz Niemiec (V Dzień Oddziałów Prewencji Policji Federalnej Niemiec).

Problematyka oddziałów zwartych Policji jest rozległa i wielopłaszczyznowa. Kwestie uzbrojenia, wyposażenia oraz umundurowania, zarówno indywidualnego, jak i pododdziałów, są kluczowym czynnikiem gwarantującym prawidłową realizację zadań przez policjantów oddziałów zwartych. Ważnymi aspektami, na które należy zwrócić uwagę w naj-

bliższej przyszłości, są również właściwy dobór, wykształcenie i stabilizacja kadr tych jednostek organizacyjnych. Ponadto doświadczenia ostatnich lat wskazują, że coraz istotniejszą rolę w codziennej służbie odgrywa współpraca z oddziałami zwartymi innych krajów, w szczególności na terenach przygranicznych. Wszystkie te aspekty będą przedmiotem prac i działań zarówno na szczeblu centralnym w Głównym Sztapie Policji Komendy Głównej Policji, jak i w jednostkach sztabowych szczebla wojewódzkiego.

*podinsp. Paweł Pinda
radca Wydziału Operacyjnego GSP KGP*

¹ Na podstawie zarządzenia nr 1041 Komendanta Głównego Policji z dnia 28 września 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji i zakresu działania komend, komisariatów i innych jednostek organizacyjnych Policji (Dz. Urz. KGP Nr 18, poz. 135).

² Na podstawie decyzji nr 809 Komendanta Głównego Policji z dnia 14 listopada 2007 r. w sprawie utworzenia oddziałów prewencji Policji i samodzielnych pododdziałów prewencji Policji (Dz. Urz. KGP Nr 21, poz. 158).

³ Na podstawie decyzji nr 246 Komendanta Głównego Policji z dnia 28 lipca 2011 r. w sprawie struktury organizacyjnej i etatowej oddziałów prewencji Policji i samodzielnych pododdziałów prewencji Policji (Dz. Urz. KGP Nr 6, poz. 43, z późn. zm.).

⁴ Dane Głównego Sztabu Policji KGP.

⁵ Dane Głównego Sztabu Policji KGP.

⁶ Zarządzenie nr 1114 Komendanta Głównego Policji z dnia 19 grudnia 2006 r. w sprawie szyków, ugrupowań oraz przemieszczania oddziałów i pododdziałów Policji (Dz. Urz. KGP z 2007 r. Nr 1, poz. 1).

⁷ Zarządzenie nr Z-19 Komendanta Głównego Policji z dnia 1 sierpnia 2013 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań przez oddziały i pododdziały Policji w zakresie dynamicznego zatrzymywania osób w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa publicznego lub zakłócenia porządku publicznego.

Akty prawne

Zarządzenie nr 1114 Komendanta Głównego Policji z dnia 19 grudnia 2006 r. w sprawie szyków, ugrupowań oraz przemieszczania oddziałów i pododdziałów Policji (Dz. Urz. KGP z 2007 r. Nr 1, poz. 1).

Zarządzenie nr 1041 Komendanta Głównego Policji z dnia 28 września 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji i zakresu działania komend, komisariatów i innych jednostek organizacyjnych Policji (Dz. Urz. KGP Nr 18, poz. 135).

Zarządzenie nr Z-19 Komendanta Głównego Policji z dnia 1 sierpnia 2013 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań przez oddziały i pododdziały Policji w zakresie dynamicznego zatrzymywania osób w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa publicznego lub zakłócenia porządku publicznego.

Decyzja nr 809 Komendanta Głównego Policji z dnia 14 listopada 2007 r. w sprawie utworzenia oddziałów prewencji Policji i samodzielnych pododdziałów prewencji Policji (Dz. Urz. KGP Nr 21, poz. 158).

Decyzja nr 246 Komendanta Głównego Policji z dnia 28 lipca 2011 r. w sprawie struktury organizacyjnej i etatowej oddziałów prewencji Policji i samodzielnych pododdziałów prewencji Policji (Dz. Urz. KGP Nr 6, poz. 43, z późn. zm.).

Przygotowania obronne w Policji

Policja to istotny element pozamilitarnej części systemu obronnego państwa, a szczegółowy zakres jej zadań w tym obszarze określił Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji w zarządzeniu nr 01 z dnia 16 stycznia 2008 r. w sprawie przygotowań obronnych organów i kierowników jednostek organizacyjnych podległych i nadzorowanych przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz kierowników komórek organizacyjnych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Obowiązki kierowników jednostek organizacyjnych Policji różnych szczebli w zakresie wykonywania zadań obronnych zostały również sprecyzowane w szczególności: w zarządzeniu nr 37 Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 25 października 2010 r. w sprawie instrukcji o działalności bieżącej i sprawozdawczej w zakresie przygotowań obronnych w resorcie spraw wewnętrznych i administracji i decyzji nr 51 Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 4 kwietnia 2006 r. w sprawie przygotowań do objęcia militaryzacją i militaryzacji niektórych jednostek organizacyjnych. Zadania związane z przygotowaniem obronnymi w Policji realizowane są na czterech poziomach organizacyjnych, to jest: na szczeblu centralnym, w jednostkach organizacyjnych Policji szczebla komend wojewódzkich, szkół policyjnych oraz komend powiatowych, miejskich i rejonowych. Na szczeblu Komendy Głównej Policji funkcje wykonawcze, regulacyjne, standaryzujące, koordynujące, wspierające i doradczo-konsultacyjne oraz nadzorczo-kontrolne realizuje Główny Sztab Policji KGP.

W ramach rozwiązań organizacyjnych przyjętych w aktach wewnętrznego kierowania Komendanta Głównego Policji, Dyrektor Głównego Sztabu Policji KGP na podstawie posiadanych kompetencji i przypisanych zadań jest właściwym w sprawach inicjowania, planowania i koordynowania całokształtu przygotowań obronnych w Policji.

Przygotowania obronne nie są podstawowym obszarem działalności Policji, jednak waga zagadnienia i potrzeba zapewnienia odpowiedniego poziomu gotowości Policji do realizacji zadań wspierających SZ RP wymagają ciągłego zaangażowania i merytorycznego przygotowania kadr nadzorujących i wykonujących zadania obronne w jednostkach organizacyjnych Policji. Główny Sztab Policji KGP w 2013 r. zorganizował i przeprowadził następujące przedsięwzięcia o charakterze szkoleniowym, ukierunkowane na podnoszenie kompetencji funkcjonariuszy i pracowników wykonujących oraz nadzorujących wykonywanie zadań obronnych w wybranych jednostkach organizacyjnych Policji przewidzianych do militaryzacji:

- w dniach 6–8 lutego 2013 r. w Katowicach odbyło się szkolenie zastępców komendantów wojewódzkich Policji (Komendanta Stołecznego Policji) ds. prewencji, komendantów szkół policyjnych oraz dyrektorów biur i ich zastępców funkcjonujących w Komendzie Głównej Policji w pionie prewencji, w szkoleniu wzięło udział około 30 osób;

- w dniach 15–17 maja 2013 r. w ośrodku poligonowym w Wędrzynie odbyła się narada służbowa zastępców komendantów wojewódzkich Policji (Komendanta Stołecznego Policji) ds. prewencji, komendantów szkół policyjnych oraz dyrektorów biur funkcjonujących w Komendzie Głównej Policji w pionie prewencji i ich zastępców, w naradzie wzięło udział około 30 osób;
- w dniach 18–21 czerwca 2013 r. w Szkole Policji w Słupsku odbyły się międzyresortowe warsztaty z zakresu przygotowań obronnych Policji i służb podległych i nadzorowanych przez Ministra Spraw Wewnętrznych, z udziałem 23 osób;
- w dniach 18–20 września 2013 r. w Szkole Policji w Słupsku odbyły się warsztaty dla przedstawicieli szkół policyjnych realizujących zadania obronne w celu wypracowania jednolitych algorytmów i procedur uruchamiania stałego dyżuru w szkołach policyjnych, w warsztatach wzięło udział 10 osób;
- w dniach 25–27 września 2013 r. w Gdańsku odbyło się szkolenie zastępców komendantów wojewódzkich Policji (Komendanta Stołecznego Policji) ds. prewencji, komendantów szkół policyjnych oraz dyrektorów biur funkcjonujących w Komendzie Głównej Policji w pionie prewencji i ich zastępców, w szkoleniu wzięło udział około 30 osób;
- w dniach 21–25 października 2013 r. w Akademii Obrony Narodowej odbył się Wyższy Kurs Obronny, w którym Główny Sztab Policji Komendy Głównej Policji koordynował udział pięciu zastępców komendantów wojewódzkich Policji: w Bydgoszczy, Gorzowie Wielkopolskim, Katowicach, Lublinie i Szczecinie;
- w dniach 19–22 listopada 2013 r. w ośrodku Centrum Usług Logistycznych w Juracie odbyło się szkolenie przedstawicieli komend wojewódzkich Policji (Komendy Stołecznej Policji) i szkół policyjnych wykonujących i bezpośrednio nadzorujących wykonywanie zadań obronnych w jednostkach organizacyjnych Policji przewidzianych do militaryzacji, w szkoleniu wzięło udział 76 osób;
- w dniach 9–11 grudnia 2013 r. w Warszawie odbyło się szkolenie zastępców komendantów wojewódzkich Policji ds. prewencji, komendantów szkół policyjnych oraz dyrektorów biur funkcjonujących w Komendzie Głównej Policji w pionie prewencji i ich zastępców, w szkoleniu wzięło udział około 30 osób.

W ramach doskonalenia umiejętności personelu, unifikacji i standaryzacji dokumentacji obronnej jednostek organizacyjnych Policji przewidzianych do militaryzacji przedstawiciel Głównego Sztabu Policji KGP w minionym roku prowadził w Szkole Policji w Słupsku zajęcia na kursach specjalistycznych (DZO) dla policjantów i pracowników Policji realizujących zadania obronne w jednostkach organizacyjnych Policji.

Uroczyste otwarcie sali do realizacji szkoleń z zakresu przygotowań obronnych Policji w SP w Słupsku

Kurs specjalistyczny dla policjantów i pracowników wykonujących zadania obronne

Szkoleniem objęto przedstawicieli jednostek Policji szczebla powiatowego, miejskiego i rejonowego. W 6 edycjach takich kursów przeszkolono w 2013 r. 96 osób.

W ubiegłym roku była także kontynuowana aktywność w obszarze legislacji – realizowano proces nowelizacji aktów wewnętrznego kierowania Komendanta Głównego Policji dotyczących zadań wykonywanych w ramach przygotowań obronnych Policji. W wyniku tej działalności zostały wprowadzone do użytku służbowego dokumenty dotyczące: stałych dyżurów w Policji, prowadzenia szczególnej ochrony obiektów policyjnych kategorii II oraz szkolenia osób posiadających nadane przez właściwych terytorialnie wojskowych komendantów uzupełnień przydziały organizacyjno-mobilizacyjne do służby w jednostkach zmilitaryzowanych Policji. Ponadto w ramach programowania obronnego Policji, we współpracy z Biurem Finansów Komendy Głównej Policji, uruchomiono limity środków finansowych w ramach Programu Pozamilitarnych Przygotowań Obronnych w latach 2013–2022 w rozdziałach 754 02 i 754 04. W Głównym Sztabie Policji KGP analizowano, weryfikowano i uzgadniano plany działania kierowników jednostek organizacyjnych Policji szczebla wojewódzkiego i szkół policyjnych na czas zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny.

Perspektywy działalności Policji na rok 2014 w obszarze przygotowań obronnych uwzględniają określone przez Ministra Spraw Wewnętrznych główne kierunki działalności resortu i służb podległych.

Należy podkreślić, że w wyniku procesu profesjonalizacji Sił Zbrojnych RP został zawieszony obowiązek odbywania przez poborowych zasadniczej służby wojskowej, a tym samym została zlikwidowana zastępcza forma tej służby w postaci służby kandydackiej odbywanej w oddziałach prewencji Policji, w związku z czym Policja zidentyfikowała potrzebę uruchomienia systemu szkolenia rezerw osobowych posiadających nadane przydziały organizacyjno-mobilizacyjne do jednostek organizacyjnych Policji przewidzianych do militaryzacji. Dlatego też strategicznym celem działalności Głównego Sztabu Policji Komendy Głównej Policji w obszarze przygotowań obronnych na rok 2014 jest uruchomienie systemu szkolenia rezerw osobowych w odniesieniu do osób posiadających nadane przez właściwego terytorialnie wojskowego komendanta uzupełnień przydziały organizacyjno-mobilizacyjne do służby w jednostkach organizacyjnych Policji przewidzianych do militaryzacji. Warunkiem niezbędnym jest wejście w życie rozporządzenia Rady Ministrów określającego limit osób przewidzianych do powołania w roku 2014.

Warsztaty z zakresu przygotowań obronnych Policji i służb podległych i nadzorowanych przez MSW – Słupsk 2013

zdzj. archiwum GSP KGP

PRZYGOTOWANIA OBRONNE W POLICJI

Planowane uruchomienie systemu szkolenia rezerw osobowych Policji, pomimo ćwiczebnego charakteru przedsięwzięcia, cechuje się wyjątkowością oraz szacowanym wysokim stopniem skomplikowania przedsięwzięcia, ze względu na jego pionierski charakter i brak doświadczeń w tym obszarze w dotychczasowej działalności Policji.

Nadal zasadniczą potrzebą w Policji pozostaje ciągle doskonalenie personelu, w tym przypadku w zakresie przygotowania do wykonywania zadań obronnych na wszystkich szczeblach organizacyjnych. Główny Sztab Policji KGP w roku 2014 planuje:

- kontynuację działalności edukacyjnej związanej z prowadzeniem zajęć w ramach kursów specjalistycznych (DZO) dla policjantów i pracowników Policji realizujących zadania obronne w jednostkach organizacyjnych Policji (zaplanowano 4 edycje kursów na rok 2014); działalność edukacyjna Głównego Sztabu Policji KGP dotycząca kursów specjalistycznych (DZO) zostanie połączona z przeglądem, analizą i nowelizacją programu kursu DZO wprowadzonego decyzją nr 757 Komendanta Głównego Policji z dnia 18 października 2007 r. w sprawie programu kursu specjalistycznego dla policjantów wykonujących zadania obronne, a zmienionego decyzją nr 60 Komendanta Głównego Policji z dnia 6 lutego 2008 r. zmieniającą decyzję w sprawie programu kursu specjalistycznego dla policjantów wykonujących zadania obronne;
- opracowanie założeń i koncepcji do przeprowadzenia ogólnopolskiego ćwiczenia obronnego w jednostkach organizacyjnych Policji przewidzianych do militaryzacji na rok 2015;
- kontynuację procesu nowelizacji aktów wewnętrznego kierowania Komendanta Głównego Policji normujących wykonywanie zadań z obszaru przygotowań obronnych Policji (w szczególności nowelizację decyzji nr Pf-367 KGP z dnia 7 grudnia 2011 r. w sprawie opracowania planu działania kierownika jednostki organizacyjnej Policji przewidzianej do militaryzacji w warunkach zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny oraz decyzji nr Z-335 KGP z dnia 27 maja 2008 r. w sprawie powołania zespołów do spraw militaryzacji w jednostkach organizacyjnych Policji);
- kontynuację działalności edukacyjnej związanej z organizacją i prowadzeniem przedsięwzięć o charakterze szkoleniowym w formie porad, warsztatów i szkoleń dla wykonawców zadań obronnych oraz kadry bezpośrednio i pośrednio nadzorującej wykonywanie tych zadań.

kom. Sławomir Ignatowski
kierownik Sekcji Przygotowań Obronnych Policji GSP KGP

Akty prawne

- Ustawa z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2012 r. poz. 461, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 stycznia 2004 r. w sprawie ogólnych zasad wykonywania zadań w ramach powszechnego obowiązku obrony (Dz. U. Nr 16, poz. 152).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 stycznia 2004 r. w sprawie szkolenia obronnego (Dz. U. Nr 16, poz. 150, z późn. zm.).

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 stycznia 2004 r. w sprawie kontroli wykonywania zadań obronnych (Dz. U. Nr 16, poz. 151, z późn. zm.).

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 kwietnia 2004 r. w sprawie przygotowania systemu kierowania bezpieczeństwem narodowym (Dz. U. Nr 98, poz. 978).

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 czerwca 2004 r. w sprawie warunków i trybu planowania i finansowania zadań wykonywanych w ramach przygotowań obronnych państwa przez organy administracji rządowej i organy samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 152, poz. 1599, z późn. zm.).

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 września 2004 r. w sprawie gotowości obronnej państwa (Dz. U. Nr 219, poz. 2218).

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 listopada 2009 r. w sprawie militaryzacji jednostek organizacyjnych wykonujących zadania na rzecz obronności lub bezpieczeństwa państwa (Dz. U. Nr 210, poz. 1612).

Zarządzenie nr 01 Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16 stycznia 2008 r. w sprawie przygotowań obronnych organów i kierowników jednostek organizacyjnych podległych i nadzorowanych przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz kierowników komórek organizacyjnych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Zarządzenie nr 37 Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 25 października 2010 r. w sprawie instrukcji o działalności bieżącej i sprawozdawczej w zakresie przygotowań obronnych w resorcie spraw wewnętrznych i administracji.

Zarządzenie nr Pf-940 Komendanta Głównego Policji z dnia 18 października 2006 r. w sprawie organizacji Policji w warunkach zagrożenia bezpieczeństwa państwa i wojny.

Zarządzenie nr Pf-138 Komendanta Głównego Policji z dnia 28 listopada 2012 r. w sprawie zadań i organizacji przygotowań obronnych jednostek organizacyjnych Policji przewidzianych do militaryzacji.

Decyzja nr 51 Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 4 kwietnia 2006 r. w sprawie przygotowań do objęcia militaryzacją i militaryzacji niektórych jednostek organizacyjnych.

Decyzja nr 0304 Komendanta Głównego Policji z dnia 18 grudnia 2003 r. w sprawie podwyższania oraz obniżania gotowości obronnej Policji.

Decyzja nr 757 Komendanta Głównego Policji z dnia 18 października 2007 r. w sprawie programu kursu specjalistycznego dla policjantów wykonujących zadania obronne (Dz. Urz. KGP Nr 19, poz. 144, z późn. zm.).

Decyzja nr Z-27 Komendanta Głównego Policji z dnia 18 stycznia 2008 r. w sprawie wykonywania w jednostkach organizacyjnych Policji prac związanych z zabezpieczeniem kadrowym jednostek zmilitaryzowanych Policji.

Decyzja nr Z-335 KGP z dnia 27 maja 2008 r. w sprawie powołania zespołów do spraw militaryzacji w jednostkach organizacyjnych Policji.

Decyzja nr Pf-367 KGP z dnia 7 grudnia 2011 r. w sprawie opracowania planu działania kierownika jednostki organizacyjnej Policji przewidzianej do militaryzacji w warunkach zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny.

Decyzja nr Pf-27 Komendanta Głównego Policji z dnia 26 stycznia 2012 r. w sprawie wprowadzenia do użytku służbowego instrukcji do realizacji rozwinięcia jednostki organizacyjnej Policji przewidzianej do militaryzacji.

Wytyczne nr Pf-1/2012 Komendanta Głównego Policji z dnia 24 stycznia 2012 r. w sprawie przygotowań obronnych w jednostce organizacyjnej Policji przewidzianej do militaryzacji oraz wykonywania zadań w okresie zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny.